

Jaarstukken 2025 - Drents Archief

'Gisteren bewaard, morgen verteld'

INHOUD

JAARSTUKKEN 2025

Inleiding 3

1. Doelstellingen 5
   - 1.1 Dienstverlening 6
   - 1.2 Kennisdeling 6
2. Dienstverlening 7
   - 2.1 Dienstverlening aan GR-partners 8
   - 2.2 Dienstverlening aan andere overheidsinstellingen 10
   - 2.3 Collectiebeheer 12
   - 2.3.1 Fotoarchief 12
   - 2.3.2 Film- en audioarchief 13
   - 2.3.3 Particulier archief 14
   - 2.3.4 Bibliotheek 16
   - 2.3.4 Depotbeheer 16
3. Kennisdeling 18
   - 3.1 Online diensten 19
   - 3.2 Individuele dienstverlening 23
   - 3.3 Publieksactiviteiten 25
   - 3.4 Educatie 28
   - 3.5 Projecten 29
4. Bestuur 33
5. Paragrafen 35
   - 5.1 Bedrijfsvoering 36
   - 5.2 Onderhoud gebouw en terrein 38
   - 5.3 IT 39
   - 5.4 Informatiehuishouding 40
   - 5.5 Financiële positie 41
   - 5.6 Verbonden partijen 43
   - 5.7 Rechtmatigheid 44
6. Jaarrekening 45
   - 6.1 Balans per 31 december 2025 46
   - 6.2 Overzicht van baten en lasten 46
   - 6.3 Resultatenanalyse 2025 47
   - 6.4 Waarderingsgrondslagen 49
   - 6.5 Toelichting op de balansposten 51
   - 6.6 Toelichting overzicht van baten en lasten 58
   - 6.7 Rechtmatigheid 62
7. Overige gegevens 64
   - 7.1 Voorstel tot bestemming resultaat 65
   - 7.2 Verklaring algemeen bestuur 65
   - 7.3 Controleverklaring accountant 65
8. Bijlagen 67

Neem contact op met het Drents Archief 73

Veel voorkomende begrippen en afkortingen 74



Inleiding

Het Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De gemeenschappelijke regeling (GR) wordt gevormd door het Rijk, de gemeenten Assen, Emmen, Midden-Drenthe, Tynaarlo en Westerveld en het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Het Drents Archief profileert zich als archiefexpert, wat resulteert in een uitgebreide dienstverlening aan (overheids)organisaties en het delen van onze kennis aan een breed publiek. Als het geheugen van onze provincie maakt het Drents Archief het mogelijk het verhaal van Drenthe te vertellen.



Corinne Rodenburg

Het verslagjaar 2025 is het eerste jaar binnen het meerjarenbeleidsplan 2025-2028 met als titel *Gisteren bewaard, morgen verteld*. In het voorliggende document wordt verslag gedaan van de activiteiten die zijn uitgevoerd in het kader van dit meerjarenbeleidsplan en de begroting 2025.

We hebben onze archiefdienstverlening uitgebreid naar vier Drentse gemeenten die in het verslagjaar zijn toegetreden tot onze GR. In de meeste gevallen betreft het diensten op het gebied van digitale archivering middels een e-depot en het uitvoeren van de archivaristaak. Daarnaast maken twee gemeenten en een omgevingsdienst in de regio Twente sinds 2025 gebruik van ons e-depot via een dienstverleningsovereenkomst (DVO).

Via een breed scala aan publieksactiviteiten deelden we onze kennis over de historie van Drenthe. Met onze social media, lezingen en podcasts bereikten we een breed publiek. Voor mensen die meer kennis willen vergaren over onderzoek naar en in bronnen organiseerden we workshops en boden we wekelijkse helpdesks aan op het gebied van genealogie, Kadaster, bewoningsgeschiedenis en de Tweede Wereldoorlog.

In 2025 rondden we voorlopig de laatste grote publieksprojecten af. Ten behoeve van de uitvoering van ons meerjarenbeleidsplan is meer aandacht nodig voor onze collectie en dienstverlening. Om dat vorm te geven is vanaf de zomer gewerkt aan het Masterplan Archiefexpert. Dit meerjarenplan (2025-2030) geeft richting aan de diverse ontwikkelingen waar we voor staan en die vaak onderling afhankelijk van elkaar zijn. Het schetst de hoofdlijnen van wat er moet gebeuren en biedt mogelijke oplossingsrichtingen. De precieze opdrachtformuleringen en kaders voor de verschillende projectteams worden begin 2026 verder uitgewerkt.

1. Doelstellingen



Keti Koti, foto: Pablo ter Borg

Twee kerndoelen die in onze strategische visie *Gisteren bewaard, morgen verteld* staan vermeld, vormden het afgelopen jaar de leidraad voor al onze activiteiten.

1.1 Dienstverlening

Door het zorgvuldig bewaren en beschikbaar maken van overheidsinformatie en andere belangrijke informatiebronnen, geven we invulling aan de wettelijke taak om archieven van onze GR-partners te beheren. Hetzelfde geldt voor organisaties die middels een dienstverleningsovereenkomst diensten van ons afnemen, zoals de provincie Drenthe en andere organisaties binnen en buiten onze provinciegrenzen.

In het verslagjaar is niet alleen het aantal deelnemers aan onze gemeenschappelijke regeling toegenomen, ook onze dienstverlening aan deze deelnemers is verder uitgebreid. Met advies, begeleiding en toegang tot het e-depot ondersteunen wij deze organisaties bij het verbeteren van hun informatiehuishouding, zodat duurzame toegankelijkheid van hun (digitale) archieven wordt gewaarborgd. Daarnaast vervult in veel gevallen een van onze archivarissen de rol van toezichthouder.

1.2 Kennisdeling

Het Drents Archief is een dynamisch erfgoedinformatiecentrum dat kennis deelt, verrijkt, verbindt en inspireert door middel van toegankelijke en betrouwbare informatie. De soms eeuwenoude bronnen in onze eigen collectie vormen daarvoor de basis.

We bieden geïnteresseerden en belanghebbenden toegang tot deze bronnen en plaatsen deze in hun context. We faciliteren organisaties bij het gebruik van de bronnen ten behoeve van hun doeleinden zoals informatievoorziening, publieksprojecten of tentoonstelling. Door middel van publieksactiviteiten en social media vertellen wij het Verhaal van Drenthe aan een breed publiek.



Programmamaker en journalist Jos Maalderink gaf een lezing tijdens de Dag van de Drentse Familiegeschiedenis, januari 2025. Foto: Bob de Vries

2. Dienstverlening



Verhandeling over de Drentsche slangen en adders door Johannes van Lier. Foto: Sake Elzinga

Door het zorgvuldig bewaren en beschikbaar stellen van overheidsinformatie en andere belangrijke informatiebronnen geven wij invulling aan de wettelijke taak om de archieven van onze partners te beheren.

2.1 Dienstverlening aan GR-partners

Rijk

Gedurende het verslagjaar heeft een kopgroep van drie RHC's, waaronder het Drents Archief, wekelijks overleg gevoerd met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) over de aankomende uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's. In deze overleggen zijn voorbereidingen getroffen voor onder meer de nieuwe GR-teksten, de uittreedregeling, financiële bijdragen en de huisvesting. Dit heeft geleid tot een uittredingsbesluit dat in december door de minister van OCW is ondertekend.

In 2025 zijn daarnaast de wijzigingsregelingen van de GR Drents Archief 2024 en 2025 geformaliseerd. Via de voorgeschreven zienswijze- en instemmingsprocedure, gevolgd door voorhang in de Eerste en Tweede Kamer, zijn beide regelingen door alle partners ondertekend.

Op 30 oktober 2025 vond de formele overdracht plaats van het archief van het TT Circuit Assen. Daarmee hebben tientallen jaren aan foto's, films en documenten over de TT een duurzame en publiek toegankelijke plek gekregen. Het historische materiaal is toegevoegd aan de rijkscollectie en omvat circa 56 strekkende meter archief, variërend van iconische racebeelden en programmaboekjes tot bestuurs- en persdocumenten. Een groot deel van dit materiaal lag al opgeslagen bij het Drents Archief. Dankzij de overdracht kan de collectie stap voor stap gedigitaliseerd en ontsloten worden, zodat fans, onderzoekers en geïnteresseerden de geschiedenis van de TT in de toekomst nog beter en makkelijker kunnen terugvinden, online en in de Studiezaal van het Drents Archief.



Mark van Aalderen (directeur TT Circuit) en Marieke Doezé (rijksarchivaris in Drenthe) tijdens de overdracht van het TT-archief.

Gemeente Assen

De overgebrachte analoge archiefbescheiden van de gemeente Assen worden beheerd door het Drents Archief. Voor het beheren van deze archieven beschikt het Drents Archief over fysieke archiefbewaarplaatsen, waarvan de klimatologische omstandigheden in 2025 voldeden aan de eisen die gelden voor het bewaren van analoge bescheiden.

In 2025 is het analoge archief ‘Concernstaf gemeente Assen 1996-2005’ overgebracht naar de archiefbewaarplaats en zijn twee analoge particuliere archieven opgenomen in de collectie. Uit de analoge archieven van de gemeente Assen zijn in totaal 3.203 archiefbescheiden opgevraagd en ter inzage aangeboden en uit de analoge particuliere archieven gelieerd aan de gemeentelijke collectie in totaal zestien (zie ook paragraaf 3.2). Verder heeft het Drents Archief in 2025 samen met andere organisaties een groot aantal publieksactiviteiten georganiseerd, zoals lezingen, het vertonen van documentaires, stadswandelingen en onderzoeksessies, die een relatie hebben met de stad en gemeente Assen, haar geschiedenis, archieven, inwoners of gebouwen (zie paragraaf 3.3). Ook heeft het Drents Archief voor de gemeente vier ontheffingsverzoeken voor in totaal 22 analoge archiefbescheiden afgehandeld; in alle gevallen is aan de verzoeker onder voorwaarden ontheffing verleend.

De ruim 18.000 foto’s uit de collectie van de gemeente Assen zijn uit oude ladekasten gehaald en omgepakt naar archiefdozen, om ze duurzaam te kunnen bewaren. Vervolgens is een start gemaakt met het individueel verpakken van de foto’s. Deze werkzaamheden worden in 2026 voortgezet.

Samen met het team DIV en de griffie is in de periode 2024-2025 een pilot overbrenging videotulen (videoverslagen) uitgevoerd. Er is onderzocht wat bij beide organisaties nodig is om in de toekomst videotulen over te brengen naar het e-depot van het Drents Archief. Het gaat hierbij om kennis en kunde, procesafspraken, techniek en tijd. De pilot is succesvol afgerond met een geslaagde proefoverbrenging en akkoord vanuit de griffie als opdrachtgever. Er komt in 2026 een vervolg waarbij de daadwerkelijke overbrenging aan de orde zal zijn.

Tot slot heeft er structureel overleg plaatsgevonden tussen de gemeente Assen en de gemeentearchivaris over allerlei beheertaken. De archivaris heeft diverse verzoeken tot vernietiging van archiefbescheiden goedgekeurd, er is voor medewerkers van het team DIV een kennissessie over archiveringseisen voor applicaties georganiseerd en de archivaris heeft toezicht gehouden op het beheer van de niet-overgebrachte archiefbescheiden. Hierover wordt begin 2026 verslag uitgebracht aan het college van B&W.

Gemeente Emmen

De gemeente Emmen is in 2025 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. We verlenen aan de gemeente diensten op het gebied van het e-depot.

Met de gemeente Emmen is gewerkt aan de voorbereidingen voor een vervroegde overbrenging van videotulen. Vanwege een wisseling van leverancier van het raadsinformatiesysteem eind 2022, zijn de videotulen uit de periode 2010 tot en met 2022 tijdelijk op een externe schijf opgeslagen. Hierdoor ontstond de wens om de videotulen vervroegd over te brengen naar het e-depot van het Drents Archief om duurzame toegankelijkheid te garanderen.

Tijdens dit traject heeft de gemeente Emmen inzicht gekregen in welke videotulen op welke wijze kunnen worden overgebracht. Daarnaast is in kaart gebracht welke raadsinformatie bij de vergaderingen hoort; naast de videotulen gaat het daarbij ook om agenda’s, besluitenlijsten en bijlagen uit verschillende systemen.

Om deze informatie conform de voorwaarden van het Drents Archief aan te kunnen leveren, waaronder metadatering volgens de MDTO-norm, is een RPA-tool (Robotic Process Automation) ontwikkeld. Deze tool helpt om de informatie in de juiste structuur aan te bieden en levert de gemeente Emmen aanzienlijke tijdsbesparing op. Naar verwachting zal de daadwerkelijke overbrenging starten in de eerste helft van 2026. De videotulen zullen per jaargang overgebracht worden naar het e-depot. De gemeente Emmen zal zoals het er nu naar uitziet de eerste organisatie zijn die een (vervroegde) overbrenging heeft voltooid.

Gemeente Midden-Drenthe

De gemeente Midden-Drenthe is in 2025 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. Aan Midden-Drenthe leveren wij archivaris- en e-depotdiensten. Daarnaast vervullen wij een rol op het gebied van acquisitie en educatie.

In het verslagjaar zijn we gestart met de overbrenging van een aantal geselecteerde zaaktypes naar het e-depot. We verwachten in 2026 dit traject succesvol af te ronden. Ook de dienstverlening van de gemeentearchivaris is in 2025 opgestart. De officiële aanwijzing door het college heeft plaatsgevonden. Na een aantal overleggen in het voorjaar was

de archivaris in de tweede helft van het jaar elke maand een volledige werkdag werkzaam in het gemeentehuis te Beilen. De archivaris wordt actief betrokken bij het vernieuwen van de klimaatinstallatie van de archiefbewaarplaats in Beilen en diverse trajecten op het gebied van archiefbewerking, vernietiging en migratie van gegevens. Op het gebied van acquisitie zijn nog geen concrete stappen gezet, ten aanzien van educatie heeft een verkennend gesprek plaatsgevonden.

Gemeente Tynaarlo

De gemeente Tynaarlo is in 2025 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. De gemeente zal in 2026 starten met overbrengen van videotulen naar het e-depot. In 2025 zijn ter voorbereiding enkele gesprekken gevoerd en is de nodige informatie uitgewisseld.

Gemeente Westerveld

De gemeente Westerveld is in 2025 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling en zal diensten op het gebied van e-depot en de inzet van de archivaris afnemen.

De archivaris heeft de archiefbewaarplaats in het gemeentehuis in Diever in beheer genomen. Een aantal dozen in de archiefbewaarplaats is in slechte staat. Afgelopen jaar is gestart met het ompakken zodat wordt voldaan aan de eisen van de Archiefregeling voor permanente bewaring. Ook is in een aantal stellingen in de archiefbewaarplaats lades geplaatst ten behoeve van het bevolkingsregister. Het bevolkingsregister (woning-, gezins- en persoonskaarten) wordt hierdoor beter toegankelijk en er zal minder achteruitgang optreden in de materiële staat van de kaarten.

De archivaris heeft ook toezicht uitgevoerd op het beheer van niet-overgebrachte archieven van de gemeente Westerveld. Hiervan is een rapportage opgesteld voor het college van B&W.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

In 2025 is een aantal e-depottrajecten gestart bij het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta). Om te onderzoeken hoe verschillende geo-producten in het e-depot opgenomen kunnen worden, is een pilot gestart. Daarnaast is een proefoverbrenging uitgevoerd om te toetsen of te bewaren afgesloten informatie uit het zaaksysteem vervroegt overgebracht kan worden. Er is een vervolgadvies gegeven over de inrichting van metadata conform MDTO voor de inrichting van Microsoft 365/Sharepoint. Tot slot is een analyse gedaan op de impact van de nieuwe selectielijst voor het waterschap.

Door de archivaris zijn goede stappen gezet in de overbrenging van de archieven van de rechtsvoorgangers van WDODelta. Een project voor de overbrenging van alle rechtsvoorgangers van waterschap Reest en Wieden loopt inmiddels en er zijn middelen gereserveerd om ook de overbrenging van de overige rechtsvoorgangers van WDODelta de komende jaren ter hand te nemen.

In 2024 werd een nulmeting op de informatiehuishouding uitgevoerd. Op basis daarvan is dit verslagjaar het uitvoeringsproject *Kracht van Informatie* gestart. Ook is in 2025 de administratieve vastlegging van archieven onderzocht en zijn door de archivaris verbetervoorstellen gedaan. Tot slot is een advies geschreven om de risico's van de afhankelijkheid van techgiganten te beperken.

2.2 Dienstverlening aan andere overheidsinstellingen

Provincie Drenthe

In 2025 is met de provincie Drenthe een start gemaakt met het overbrengen van videotulen. Dit aansluittraject is een vervolg op de e-depotpilot die eerder is uitgevoerd.

Bij een klein deel van de negatieven van de Provinciale Fotodienst (circa duizend stuks) werd vergaande verzuring geconstateerd. Deze negatieven zijn extern gedigitaliseerd op substitutie-niveau en de scans ervan zijn in ons e-depot opgeslagen. Verder voerden we de jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden uit aan de analoge archieven, volgens afspraak met de provinciearchivaris. In het eerste kwartaal van 2025 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst voor de jaren 2025 tot en met 2028 afgesloten.

Zelfstandige bestuursorganen en gemeenten

In 2025 hebben de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD) en de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) de archivaristaak afgenomen bij het Drents Archief. De archivaris was vooral betrokken bij vernietigingsvraagstukken en er is een eerste overleg geweest voor de overbrenging van fysieke archieven. Daarnaast heeft de archivaris toezicht uitgevoerd op het beheer van niet-overgebrachte archieven van de organisaties. Hiervan is een rapportage opgesteld voor de dagelijkse besturen.

Vanaf juli 2025 neemt Werkplein Drentsche Aa (WPDA) de archivaristaak af bij het Drents Archief. Er hebben diverse overleggen plaatsgevonden, de archivaris is een aantal dagdelen op locatie aanwezig geweest en is betrokken bij activiteiten op het gebied van informatie- en archiefbeheer. De archivaris heeft ook toezicht uitgevoerd op het beheer van niet-overgebrachte archieven van WPDA. Hiervan is een rapportage opgesteld voor het dagelijks bestuur.

In 2025 zijn er pilots gestart met verschillende Twentse gemeenten en andere overheidsorganisaties. Met gemeenten Enschede en Losser is een gezamenlijke pilot uitgevoerd voor de proefoverbrenging van bouwvergunningen. In 2026 wordt deze pilot voortgezet met een grote hoeveelheid bestanden. Daarnaast is het e-depotteam samen met de Omgevingsdienst Twente gestart met een pilot voor de proefoverbrenging van milieuvergunningen. Deze wordt in 2026 afgerond waarna een ander pilotonderwerp opgepakt gaat worden. Eind 2025 begon tevens een pilot met de gemeente Twenterand, deze bevond zich aan het eind van het jaar nog in de intakefase.

Decentrale overheden en erfgoedpartners

Op 5 juni 2025 organiseerde het Drents Archief een netwerkmiddag voor historische verenigingen in Drenthe. Er werd een presentatie gehouden door de collectiebeheerder van ons fotoarchief over de datering van foto's en het toepassen van de AVG. Verder werd de stand van zaken van het Geheugen van Drenthe toegelicht en wat dit voor de historische verenigingen kan opleveren. In de tweede helft van de middag vond een gesprek plaats waarin werd onderzocht wat historische verenigingen en het Drents Archief voor elkaar kunnen betekenen en hoe we elkaar kunnen versterken.

De Drentse Kring van Archiefbeheerders in Drenthe vergadert sinds jaar en dag twee keer per jaar onder voorzitterschap van het Drents Archief. De vergadering in het voorjaar werd vervangen door een kennisdag. Deze werd georganiseerd door het Drents Archief en een aantal deelnemers van het overleg. We waren te gast in het stadhuis van de gemeente Meppel. Het was een dag vol kennisdeling en inspiratie, met boeiende presentaties door diverse Drentse organisaties over de migratie van netwerkschijven naar Microsoft 365 en over e-mailarchivering. Deze actuele thema's riepen veel herkenning en waardevolle discussies op. In het najaar vond de vergadering plaats bij onze GR-partner WDODelta in Zwolle.

In 2025 zijn er door het e-depotteam twee informatiesessies georganiseerd. In deze sessies kunnen medewerkers van Drentse en Twentse gemeenten, decentrale overheden en zelfstandige bestuursorganen kennis en ervaringen met betrekking tot digitaal informatiebeheer met elkaar delen. De sessies worden altijd rondom een actueel thema vormgegeven. Thema van de sessie in juni was *archiving by design*. Aan de orde kwamen onder andere het DUTO-raamwerk en de implementatie van de Wet open overheid (Woo). Thema van de sessie in november was *MDTO en metadatering*. Onderwerpen waren onder meer een introductie in MDTO, de route naar een organisatiebreed metadatamodel en de praktische implementatie van zo'n model.

Geheugen van Drenthe

Al langere tijd bestond de wens om de tijdschriften van Drentse historische verenigingen op een centrale plek digitaal toegankelijk en doorzoekbaar te maken. De beschikbaarheid van deze periodieken verschilde namelijk sterk: sommige edities waren alleen op papier verkrijgbaar via verenigingen of in te zien in de Studiezaal van het Drents Archief, andere stonden als pdf op de website van de betreffende vereniging. In geen van deze varianten waren de publicaties goed doorzoekbaar.

Daarom startte het Drents Archief vorig jaar samen met drie verenigingen (de Drentse Historische Vereniging, de Asser Historische Vereniging en de Historische Vereniging der gemeente Gasselte) een pilot. Inmiddels staan diverse periodieken online en testen de verenigingen ook het beschrijven en ontsluiten van andere collecties, zoals foto's, films en objecten.

Na deze succesvolle pilots werd op 11 maart het vernieuwde Geheugen van Drenthe gelanceerd. Via dit online erfgoedplatform kunnen historische verenigingen en Drentse musea hun digitale collecties beheren, ordenen en presenteren. De focus lag dit jaar op het online brengen van periodieken, die nu volledig doorzoekbaar zijn. Inmiddels zijn elf verenigingen en een museum aangesloten en zijn ruim 50.000 pagina's digitaal doorzoekbaar.



Bert van der Veen (Drents Archief) en Bernd Otter (Asser Historische Vereniging) voor het nieuwe erfgoedplatform Geheugen van Drenthe.

2.3 Collectiebeheer

2.3.1 Fotoarchief

Met een groei van 11.732 foto's in een jaar tijd stonden er aan het eind van het jaar 252.324 foto's in onze beeldbank. Het overschrijden van de kwart miljoen foto's was een mooie mijlpaal waaraan aandacht werd besteed in onze communicatie naar buiten. Van de partners van de beeldbank waren met name de historische verenigingen van Assen, Havelte, Norg en Oosterhesselen en de Toneelvereniging Diever actief. Zij stuurden regelmatig nieuwe scans om in te laden in Memorix, zodat zij deze kunnen beschrijven.

Een aantal belangrijke collecties die toegankelijk werden gemaakt zijn de opnamen van amateurfotograaf Roelf Trip (regio Emmen; ca. 1935-1955), glasnegatieven van amateurfotograaf Hindrik Schuiling (regio Roden; ca. 1932-1940), een eerste deel van de collectie familie Draaijers uit Oosterhesselen (1853-1935), een aantal albums m.b.t. Stichting Opbouw

Drenthe uit de jaren ’20 en ’30, meerdere dia-collecties zoals van amateurfotograaf Wim Hiddingh (regio Gasselte; ca. 1960-1995) en A.H. Hemmes (m.b.t. geheel Drenthe; ca. 1959-1987) en een eerste deel van de uitgebreide collectie foto’s en ansichtkaarten over Hoogeveen van Jan Pol.

De bij de beeldbank raadpleegbare biografieën van voor Drenthe belangrijke fotografen werden aangevuld met de biografiën over J.G. Kramer (1845-1903), een fotograaf uit de stad Groningen die veel van de oudste stadsgezichten (vanaf 1872) in Assen en Meppel maakte en over G.J. Landweer (1859-1924), de eerste Drentse amateurfotograaf.

Er werd veel gebruik gemaakt van onze fotocollecties door tal van particulieren, bedrijven, verenigingen, media en musea. Ook was er in 2025 extra veel vraag naar foto’s over de TT en over de bevrijding, in verband met de viering van 100 jaar TT en 80 jaar bevrijding. Ook gebruikten we veel foto’s voor onze eigen publieksuitingen.

Op basis van onze collectie organiseerden we in het archiefgebouw dit jaar drie fototentoonstellingen. In het voorjaar stond de TT centraal, ter gelegenheid van 100 jaar TT. In de zomer volgde een tentoonstelling over Dierenpark Emmen, naar aanleiding van het 90-jarig bestaan van de dierentuin. Aansluitend op de Maand van de Geschiedenis, met als thema *Natuurlijk*, werd een tentoonstelling ingericht over de omgang met en liefde voor de natuur in onze provincie.

Bijzondere acquisities

In 2025 is ons fotoarchief met een aantal bijzondere collecties verrijkt. Het betreft onder meer:

- De collectie van de familie Draaijers uit Oosterhesselen (ca. 1853-1960), waaronder een zeer zeldzame daguerreotypie uit 1853 en een serie glasnegatieven gemaakt door amateurfotograaf Harm Draaijers;
- Een omvangrijke serie negatieven van persfoto’s, gemaakt door Bert en François Wieringa in de jaren ca. 1980-2000;
- Een grote serie foto’s en ansichtkaarten van Drentse kerken van dhr. Van der Veen (periode ca. 1890-2010);
- Een collectie dia’s (ca. 1982-2004) gemaakt door Anne-Marie Oudejans uit Borger;
- Een omvangrijke serie persfoto’s uit de jaren ca. 1980-2000 van het Nieuwsblad van het Noorden;
- Een collectie dia’s en negatieven gemaakt door Roel Oostra, 1938-1940, waaronder de oudste kleurenopnamen van Assen.

2.3.2 Film- en audioarchief

In het Drents Museum was in 2025 de tentoonstelling *Volk van de ventweg – Reizigers in Drenthe* te zien. In samenwerking met het Drents Museum zijn voor deze tentoonstelling vijftien oral history interviews gehouden. Een deel is vastgelegd op beeld, een ander deel bestaat uit geluidsbestanden. Deze worden toegevoegd aan onze groeiende oral history-collectie. Op deze manier blijven ook de verhalen van de reizigerscultuur in Drenthe bewaard.

Daarnaast zijn in het najaar een een kleine veertig films gescand bij het Fries film-en audioarchief op zeer hoge resolutie (4K). Hiertussen zit heel bijzonder historisch materiaal: ruim twee uur aan film uit Nederlands-Indië, waaronder een zeldzame kleurenfilm uit 1938. Daarop is onder meer een tabaksplantage te zien, een markt in Perapat, een stadje op Sulawesi (Sumatra), en gezinstaferelen in de tuin van de ambtswoning van de filmer, die beheerder was van een tabaksplantage van de Deli-Maatschappij.

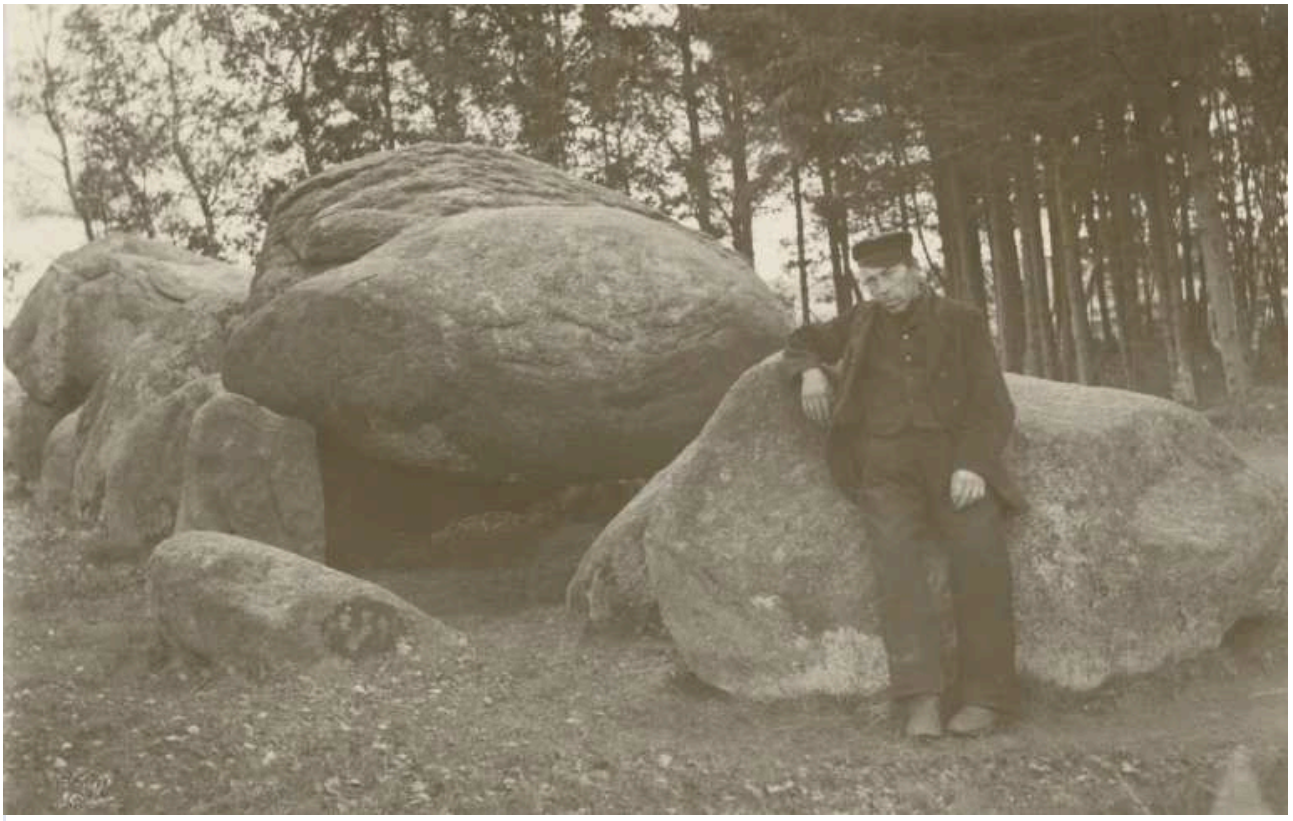
Tijdens de feestelijkheden eind juni rond 100 jaar TT is een bioscoopfilm gepresenteerd over de TT waarin veel archiefmateriaal uit het Drents Archief is verwerkt. Deze film was niet alleen in Assen te zien, maar heeft in een dertigtal bioscopen door het hele land gedraaid.

Van de Buurtspeeltuinvereniging BSV De Binnenvree uit Coevorden ontvingen we een omvangrijke collectie van 78 films die een tijdvak van ruim veertig jaar omvat. Van films uit het midden van de jaren zestig tot videobanden uit de eerste jaren na de eeuwwisseling. De Historische Kring Hoogeveen heeft zijn eerste stappen gezet in het delen van een grote collectie audiovisueel materiaal door middel van het schenken van een kleine collectie films, videotapes en audiocassettes.

2.3.3 Particulier archief

We ontvangen bij het Drents Archief wekelijks archieven: van losse snippers uit vervlogen tijden, tot complete familiearchieven die generaties lang zijn bewaard en nu bij ons een plek krijgen. Elk aanbod toetsen wij aan ons acquisitiebeleidsplan. Bij acceptatie worden stukken opgenomen in de collectie van de gemeente Assen of ze worden toegevoegd aan de rijkscollectie. Een voorbeeld van een particulier archief dat is opgenomen in de gemeentelijke collectie is het archief van het Wilhelmina Ziekenhuis Assen. Dit archief is in 2025 volledig beschreven. Soms verandert de juridische status, bijvoorbeeld van bewaring naar schenking. Dat was dit jaar onder meer het geval bij het archief van de TT dat wij al vele jaren in ons depot bewaarden, maar dat nu formeel aan ons is overgedragen (zie ook paragraaf 2.1)

Particuliere archieven bevatten naast analoge (vaak: papieren) stukken steeds vaker digitale informatie, zoals bestanden of digitale foto's op een meegeleverde USB-stick. Om deze reden is in februari 2025 gestart met een pilot om het proces rondom opname van dergelijke hybride archieven (deels papier, deels digital born) in kaart te brengen. Als casus is gekozen voor het archief van vocaalensemble Arioso uit Assen. Opname van dit hybride archief maakt duidelijk wat de mogelijkheden voor duurzame toegankelijkheid zijn voor dit soort archieven en hoe daarvoor het huidige opnameproces, de organisatie en het beleid aangescherpt zouden moeten worden. Uitkomst van de pilot is een advies met richtlijnen hoe in de toekomst andere hybride archieven kunnen worden opgenomen. De pilot zal begin 2026 afgerond zijn.



Harm Tiesing bij hunebed D27 in Borger in 1893. Foto: collectie Johannes Landweer, Drents Archief

Bijzondere acquisities

Archief Nationaal Gevangenismuseum
Vier rolcontainers met archieven uit de negentiende en twintigste eeuw, variërend van materiaal over de Maatschappij van Weldadigheid tot bouwtekeningen van huidige penitentiaire inrichtingen werd door het Nationaal Gevangenismuseum overgedragen aan het Drents Archief. Er is veel publieke belangstelling voor het dagelijks leven in Veenhuizen, maar ook voor de bijzondere architectuur en landschappelijke inrichting van de kolonie.

Familiearchieven Lok, Tarrij en Coelingh, familie Arends en eigenerfde en burgemeestersfamilie Ten Holte
Deze nieuwverworven collecties betreffen invloedrijke Drentse families die ook buiten hun eigen regio actief waren. Ze bieden inzicht in sociale en economische verhoudingen van de zeventiende tot het begin van de twintigste eeuw.

Archief Toegoenezen
Wij ontvingen het archief van de Toegoenezen: een Indo-Europese minderheid die na de Indonesische onafhankelijkheid vanuit Jakarta over de wereld verspreid raakte. Hun route liep via Nieuw-Guinea en Westerbork (kamp Pieterberg) naar Suriname en uiteindelijk terug naar Nederland, onder andere Hoogeveen. Het archief bevat vooral papier, maar de kern zit in een bijzonder fotoalbum uit de Westerbork-periode en audiotapes met interviews over deze diaspora.

Zwinglibond
De Zwinglibond vormde vanaf 1948 de meest vrijzinnige stroming binnen de Nederlandse Hervormde Kerk. De bond werd in Amersfoort opgericht, op initiatief van de Odoornse predikant Harm van Lunzen.

Kamp Papenvoort
Van Waterbedrijf Groningen ontvingen wij negen tekeningen van Kamp Papenvoort. In de jaren dertig besloot de Nederlandse regering erkende dienstweigeraars onder te brengen in speciale werkkampen; Papenvoort bij Rolde was het eerste. Omdat er weinig archiefmateriaal over dit kamp bestaat in het Drents Archief, helpen deze tekeningen om het kamp in verschillende periodes beter te duiden.



Overdracht van het archief van de familie Arends. Foto: Bart Talens

2.3.4 Bibliotheek

Begin dit jaar is een gedeelte van de bibliotheek in het Drents Archief heringericht. Het gaat hier met name om grote drukwerken. Op advies van een boekrestaurateur worden dikke banden nu liggend bewaard. Hiermee wordt voorkomen dat het boekblok naar beneden zakt en schade veroorzaakt aan de band. Hierdoor blijven de boeken beter behouden.

Het aantal nieuw aan de collectie toegevoegde boeken was dit jaar 462 titels. 736 boeken zijn uitgeleend, waarvan een derde via bezoekers aan de Studiezaal. De overige uitleningen verliepen via het Interbibliothecair Leenverkeer (IBL). In 2025 werden meer boeken intern geraadpleegd, het ging toen om 666 stuks die via de Studiezaal werden aangevraagd. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de onderzoeken die vorig jaar naar Vrouwengeschiedenis werden uitgevoerd.

2.3.4 Depotbeheer

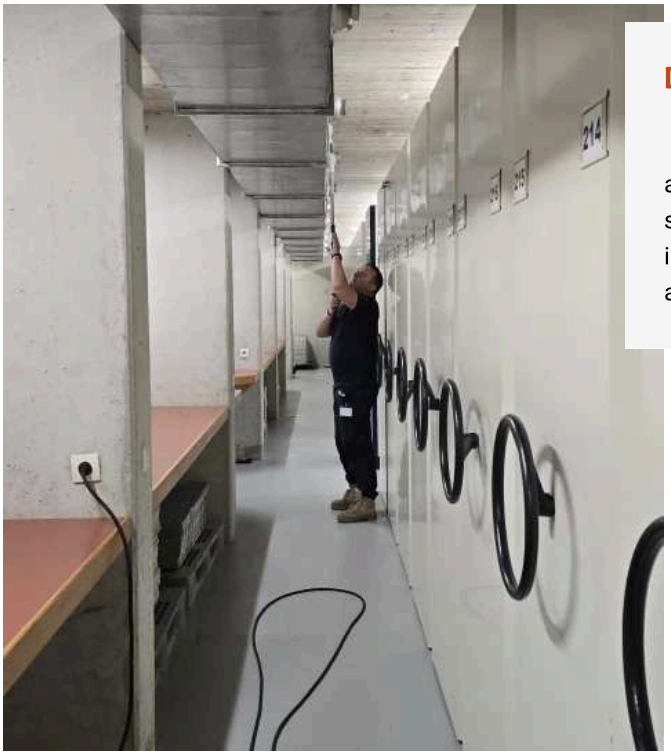
In het kader van ‘collectie op orde’ zijn we in 2025 begonnen met het overbrengen van archieven uit twee externe opslagen naar Assen. In januari moest de archiefopslag in Gasteren worden leeggeruimd. Deze archieven werden overgebracht naar een opslagbox in Assen en onderzocht op mogelijke schimmels. Na diverse testen kon dit vijfentwintig meter tellende archief in juli verantwoord worden overgebracht naar ons eigen depot. Voordat het archiefmateriaal in ons depot kon worden geplaatst is het schoongemaakt en opnieuw verpakt in afwachting van inventarisatie.

Ook de archiefopslag in Scheemda wordt leeggeruimd. In vier afzonderlijke leveringen zijn in de zomermaanden in totaal veertig pallets met archiefmateriaal (ca. 500m1) teruggebracht naar Assen. Dat is ongeveer tachtig procent van al het materiaal dat daar nog lag opgeslagen. Doordat deze archieven weer in onze eigen depots zijn ondergebracht, wordt het eenvoudiger om ze nader te bewerken en toegankelijk te maken. Om het restant uit Scheemda over te kunnen brengen

naar Assen zal er eerst ruimte moeten worden gecreëerd in onze depots. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om een aantal archieven over te brengen naar de depotruimte van het Nationaal Archief in Emmen.

In het voorjaar is gestart met het in kaart brengen van het werkproces rondom de invoer van archieven in het collectiebeheersysteem MAIS-Flexis. Het doel was het opstellen van een heldere procesbeschrijving, van de binnenkomst van analoog archief tot en met het definitief plaatsen en publiceren ervan. Daarbij hebben we meerdere steekproeven gehouden in de archiefdepots om te onderzoeken of archieven correct waren geregistreerd en waar knelpunten ontstonden wanneer dat niet het geval was. Uit de steekproeven kwamen diverse aandachtspunten naar voren. In de zomer is veel tijd besteed aan het op orde brengen van deze aandachtspunten in onze depots.

Als voortvloeisel van het programma Digitale Taken Rijksarchieven (DTR) keerde in april tranche negen terug naar het Drents Archief. Dit betrof de digitalisering van delen van de Oude Staten Archieven en delen van het archief van de Maatschappij van Weldadigheid.



Depotreiniging

Begin juli vond de jaarlijkse depotreiniging plaats. De archiefdepots en de bibliotheek werden grondig schoongemaakt om ongedierte en andere ongewenste invloeden te weren die schade kunnen toebrengen aan archiefmateriaal.

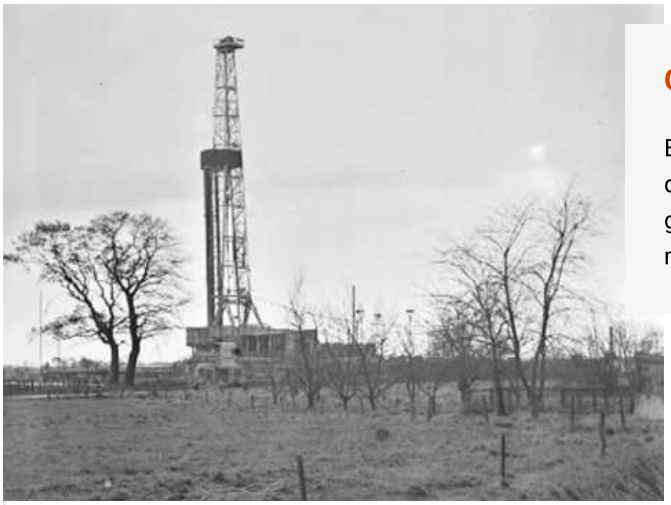


3. Kennisdeling

Workshop stamboomonderzoek. Foto: Bob de Vries.

Door middel van toegankelijke en betrouwbare informatie uit onze collecties kunnen wij onze kennis van de Drentse geschiedenis delen en bronnen in hun context plaatsen. Daarmee leggen we de verbinding tussen heden en verleden en faciliteren en inspireren we individuen en organisaties. Wij vertellen het verhaal van Drenthe via onze websites, social mediakanalen, individuele dienstverlening, publieksactiviteiten en educatieve programma's.

3.1 Online diensten



Beeld uit de documentaire van Erica Oudgenoeg.

Onvergetelijk: 't Haantje

Erica Oudgenoeg, oud-inwoner van Emmen, maakte de documentaire Blow Out over deze mysterieuze gebeurtenis bij 't Haantje. De foto die wij op sociale media deelden, heeft bijna 120.000 personen bereikt.

In 2025 werd de website van het Drents Archief met 102.146 unieke gebruikers goed bezocht. In totaal zorgden deze gebruikers voor 285.543 websitebezoeken en meer dan 3,1 miljoen bekeken pagina's. Gemiddeld spendeerde een bezoeker veertien minuten op de website. Net als in voorgaande jaren was er een duidelijke piek in het aantal bezoekers rondom Openbaarheidsdag op 2 januari. Vanaf april is ook een duidelijke stijging te zien. Dit is te verklaren door de activiteiten die zijn georganiseerd voor het project *80 jaar Vrijheid*. Het onderwerp Tweede Wereldoorlog blijft zowel online als offline veel vragen opleveren. De content in deze periode is hier zowel op onze website als op onze sociale media op afgestemd, mede door het project *80 jaar Vrijheid*.

In 2025 is gestart met het meten van websiteverkeer afkomstig van AI-platforms als ChatGPT, Copilot en Gemini. Hieruit blijkt dat ChatGPT een populaire bron is van bijna achthonderd websitebezoekers. De verwachting is dat dit zal toenemen. Daarnaast vormen social mediakanalen een interessante bron. Facebook is hierbij de grootste met zesduizend bezoekers. Ook hier zien we een piek in april. Met de komst van AI-systemen als ChatGPT en AI-overviews op Google, is het belangrijker geworden om actuele en juiste informatie op onze website te plaatsen. We zijn dit verslagjaar continu bezig geweest met het verbeteren van content, onder andere door deze in te richten volgens de laatste ontwikkelingen.

Blogs

Er zijn in 2025 meerdere blogs op onze website verschenen. Vier hiervan gingen over verschillende onderwerpen binnen het thema slavernij, naar aanleiding van het project dat hieromtrent plaatsvond. Zo schreven we onder meer over Drenten die aandelen hadden in plantages en voor of juist tegen de slavernij waren. De artikelen worden goed gelezen en roepen vooral op sociale media veel reacties op, in positieve en helaas ook in negatieve zin: 'Waarom hoor ik jullie nooit over de situatie in de Drentse venen, dát was pas slavernij!', 'Waarom halen jullie deze ouwe koeien weer uit de sloot, stop hier toch mee!' of 'Hou toch op met die onzin', zijn enkele van die reacties. Wanneer mensen een oprechte vraag hebben, wordt hierop gereageerd. We blijven benadrukken dat in het archief álle kanten van de geschiedenis bewaard worden, ook de minder mooie. En we nodigen iedereen, die graag verdieping of verbreding van onderwerpen wil zien, van harte uit om onderzoek te komen doen in onze archieven.

De populairste blog is dit jaar *Paradox van de vrijheid*, geschreven door twee stagiaires van de Rijksuniversiteit Groningen. Met meer dan vijfduizend weergaven is dit de meest succesvolle blogreeks tot nu toe. Hierin worden verhalen gedeeld over het leven na de bevrijding. De studenten hebben onderzoek gedaan in het Drents Archief en de verhalen geschreven naar aanleiding van stukken uit onze collectie. De verhalen gaan onder meer over de dochter van een NSB'er, leefomstandigheden en de terugkeer van de Joodse bevolking.

Nieuwsbrieven

De maandelijkse nieuwsbrieven van het Drents Archief worden goed gelezen. De nieuwsbrief blijft een goed middel om het publiek op de hoogte te brengen van activiteiten. Ook het aantal abonnees steeg in 2025 door. Er is altijd een stijging in het aantal aanmeldingen voor publieksactiviteiten te zien, na het versturen van de nieuwsbrief. Andersom vragen wij ook actief aan het publiek of zij zich willen inschrijven voor de nieuwsbrief. Ook dit levert veel aanmeldingen op.

Digitale toegankelijkheid

In 2025 is gewerkt aan onze nieuwe website die na publicatie medio 2026 weer helemaal voldoet aan de geldende toegankelijkheidseisen op basis van internationale WCAG-standaarden, zoals vastgelegd in het Besluit digitale toegankelijkheid overheid.

Burgerlijke stand

Verschillende (thuis)vrijwilligers zijn hard aan het werk met het ontsluiten van de openbare akten van de Burgerlijke Stand. Aan het einde van het jaar zijn alle huwelijks- en overlijdensakten geïndiceerd die per 1 januari 2026 openbaar worden, zodat we hierin gelijk oplopen met de openbaarheid. Daarnaast is gestart met het inhalen van de achterstand bij de geboorteakten: deze zijn tot 1922 geïndiceerd, terwijl de openbaarheid loopt tot en met 1924. Verder is een vrijwilliger bezig met het koppelen van vonnissen van rechtbankverslagen aan een database van bijna 40.000 namen. Ongeveer de helft van dit werk is inmiddels afgerond. De vonnissen worden daarmee op naam doorzoekbaar.

Omdat de AlleDrenten-website offline is gehaald, worden hier geen metingen meer verricht. Verkeer dat naar het oude webadres gaat, wordt automatisch omgeleid naar drentsarchief.nl. Deze website laat dan ook een stijging zien in het aantal bezoekers, evenals WieWasWie en Geheugen van Drenthe.

Social media

Op het gebied van online marketing zorgen we voor veel zichtbaarheid. Dankzij een consistente contentstrategie met vaste rubrieken op vaste momenten weten we een groot publiek te bereiken en aan ons te binden. Vooral Facebook laat groei zien, eind 2025 is de mijlpaal van tienduizend volgers bereikt. Het publiek geeft regelmatig aanvullingen, stelt vragen en deelt herinneringen. Naast vaste rubrieken zorgen we ervoor dat we ingaan op actualiteiten, onderhouden contact met het publiek en springen in op trends en ontwikkelingen. Door verhalen uit de eigen collectie centraal te stellen in onze content, laten we de meerwaarde van het Drents Archief zien.

De post over de boorinstallatie bij 't Haantje deed veel stof opwaaien en werd de meest bekeken post op Facebook. Met bijna duizend reacties werd snel duidelijk dat deze gebeurtenis in het geheugen van de mensen gegrift staat.

In maart is afscheid genomen van het medium X (voorheen Twitter).

> "Wow, wat een geweldig mooi verhaal over weer een stukje geschiedenis van Drenthe!"
>
> **Reactie van een volger bij een bericht over het heffen van tol in een onherbergzaam heidegebied**

Volgers sociale media

LINKEDIN +14%

INSTAGRAM +17%

FACEBOOK +23%

Bereik Facebook

Facebook	2025	2024	Verschil
Facebook vrienden	10.319	8.372	↗ 23%
Aantal Facebook berichten	420	454	
Bericht met hoogste bereik	Boortoren 't Haantje	Reizigers	
Aantal bereikte mensen op dit bericht	117.931	341.979	↘65%
Totaal bereik Facebook	3.495.522	2.355.893	↗ 48%
Totale betrokkenheid (like, deel, comment)	48.492	42.101	↗15%

Bereik Instagram

Instagram	2025	2024	
Instagram volgers	2.549	2.168	↗ 17%
Totaal bereik Instagram	211.777	180.601	↗17%
Totale betrokkenheid (like, deel, comment)	8.962	10.523	↘14,8

Volgers LinkedIn

LinkedIn	2025	2024	
LinkedIn volgers	2.178	1.908	↗14%

YouTube

YouTube	2025	2024	
YouTube abonnees	3.001	2.830	↗6%
Aantal weergaven YouTube	118.800	138.100	↘14%
Aantal films online	841	798	↗5%

Meest populaire films op YouTube in 2025

1. Boerenleven in Drenthe jaren 50
2. Huishouden jaren 50
3. Jaren 50: Boerenleven

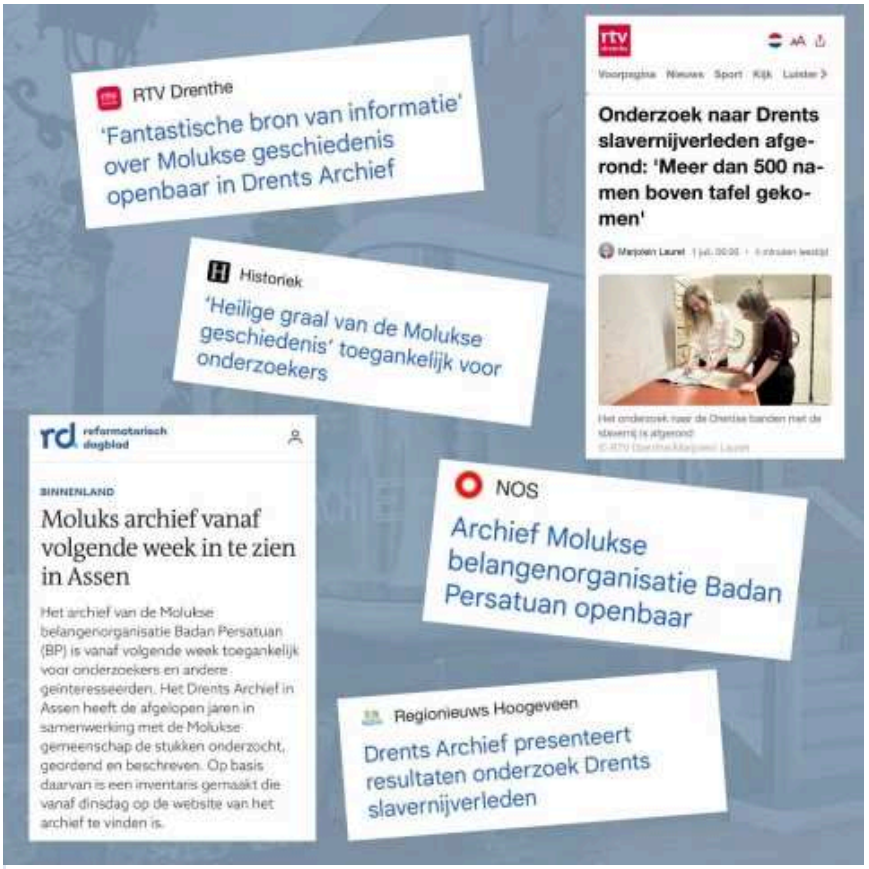


RTL Nieuws bij het beschikbaar komen van het archief van Badan Persatuan.

Persmomenten

In 2025 waren er weer diverse momenten waarbij het Drents Archief in de media verscheen. Het jaar werd traditioneel afgetrapt op 2 januari met een item op RTV Drenthe over de openbaar gekomen stukken tijdens Openbaarheidsdag. Daarnaast waren we bij RTV Drenthe ook weer wekelijks te horen het radioprogramma *Koffie & Keuvelen*.

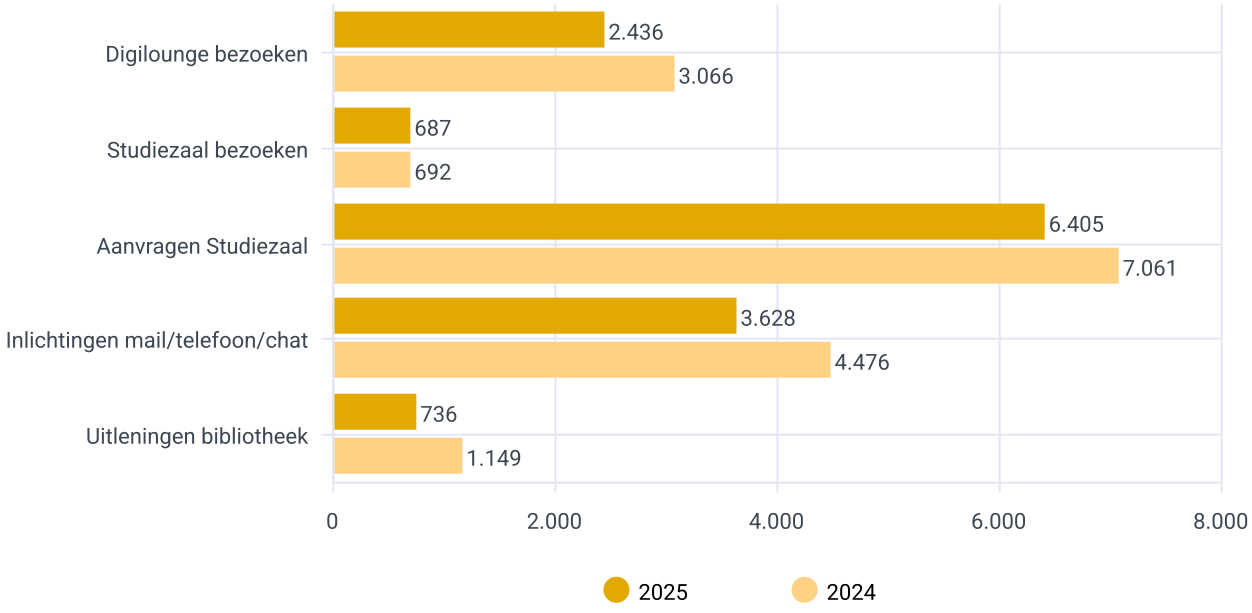
Het archief van Badan Persatuan dat beschikbaar is gekomen, zorgde middenin de zomer voor veel persaandacht. Van de NOS, RTL4, het AD, Trouw, Radio 1 en RTV Drenthe tot aan Omroep Zeeland: persaanvragen kwamen vanuit het hele land. We zijn ook regelmatig in de pers genoemd in het kader van het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (*Oorlog voor de Rechter*). Verder was er aandacht voor het overdragen van archieven zoals het historische TT-archief, historische kaarten van Kamp Papenvoort en droegen we bij aan programma's als *Drenthe Toen*, waar onder andere de fotocollectie van Willem de Vries (1884-1945) werd besproken. Tot slot werkten we weer mee aan een uitzending van NTR's *Verborgen verleden,* waarvan het resultaat begin 2026 te zien is.



Het Drents Archief is te zien en te horen op nationale en regionale radio en TV

3.2 Individuele dienstverlening

In 2025 is een einde gekomen aan de groei van het aantal inlichtingen en aanvragen. Hoewel het aantal studiezaalbezoeken nagenoeg gelijk is gebleven, zijn er minder archiefstukken aangevraagd en waren er minder bezoekers in de Digilounge. Vooral het aantal spontane bezoekers dat langskomt voor het bekijken van een film, de fototentoonstelling of voor Bartje neemt af.



Het aantal verstrekte inlichtingen via mail neemt ook af. Dit komt voornamelijk doordat meldingen over fouten in onze database die via WieWasWie.nl of OpenArchieven binnenkomen, sinds vorig jaar bij onze vrijwilligers terechtkomen. Zij verwerken die correcties direct in de database. Deze worden niet meer apart geregistreerd. Daarnaast is op de website het afgelopen jaar een uitleg geplaatst hoe scans van notariële akten te vinden zijn, veel vragen gingen daarover. Daarnaast zijn we bezig met het koppelen van vonnissen aan de namendatabase, waardoor dit soort vragen steeds minder worden gesteld. Met andere woorden: mensen kunnen informatie steeds vaker zelf vinden.

Top 10 aangevraagde archiefstukken 2025

In de top 10 van meest aangevraagde archiefstukken worden in 2025 de bouwdossiers van de gemeente Assen nog steeds veel opgevraagd door particulieren, makelaars en aannemers, vaak in verband met (ver)bouw of aankoop van een woning. Opvallend is dat het archief van de TT in de top 10 is beland, wat samenhangt met het 100-jarig bestaan van het circuit en de toegenomen historische belangstelling voor dit archief. Ook oorlogsarchieven stonden in 2025 opnieuw volop in de belangstelling. Bezoekers kwamen vaak langs om het archief van de Militaire Commissaris en de Collectie Tweede Wereldoorlog te raadplegen.

Toegangsnummer	Titel	Aantal
1060	Bouwdossiers van de gemeente Assen - Serie II - 1905-2010	2.700
0186	Maatschappij van Weldadigheid - 1818-1970	222
0144	Militaire Commissaris van Drenthe - 1944-1946	200
0921	Oud-Archief van de gemeente Assen - 1806-1909	158
0931	Gemeentepolitie Assen - 1927-1994(1998)	147
0969	Secretariearchief gemeente Assen 1910-1965 - (1825) 1910-1965 (2011)	127
0857	Stichting Circuit van Drenthe en voorgangers (TT) - 1925-1996 [2000]	125
0938	Secretariearchief Gemeente Assen (1872) 1966-1983 (2006)	101
0184	N.V. Ontginningsmaatschappij De Drie Provinciën - 1924-1968	95
0581	Collectie Tweede Wereldoorlog - 1940-1985	95



Onderzoekers in de Digilounge. Foto: Bob de Vries

3.3 Publieksactiviteiten

In 2025 organiseerden we bijna vijftig publieksactiviteiten, vaak in samenwerking met andere erfgoedorganisaties in de provincie. Met ruim 4.300 deelnemers verwelkomden we vooral veel nieuw publiek.

Aantal bezoekers

Aantal bezoekers	2025	2024
Publieksactiviteiten	4.304	5.997
Educatie	2.888	3.148

Dag van de Drentse Familiegeschiedenis

De *Dag van de Drentse Familiegeschiedenis* op 25 januari stond in het teken van verborgen bronnen. Op internet is veel informatie te vinden over Drentse voorouders, maar hoe en waar de bronnen te vinden is soms lastig. Tijdens deze dag waren er diverse workshops om dat te laten zien. Voor beginners was er de workshop *Stamboomonderzoek voor Dummies*, er waren workshops over de archieven van de Schultengerechten en de Etstoel, lezingen van schrijver en theatermaker Loes Hegger en journalist en programmamaker Jos Maalderink over de zoektocht naar hun familiegeschiedenis, rondleidingen en de stamboomhelpdesk. De middag trok 256 deelnemers, een groot deel daarvan was nieuw in de wereld van archiefonderzoek.

Het Dorpse Feminisme

Op 7 maart 2025, een dag voor Internationale Vrouwendag, stond het Drents Archief in het teken van vrouwengeschiedenis. Renske van Donk presenteerde haar onderzoek naar de Drentse vrouw. Het was het slotstuk van het project *Maagies en Vrouwlu*. Ook was er een lezing van Fiona van den Bergh over het feministisch activisme in Noord-Nederland. Deze organiseerden wij samen met filmfestival IFA. Tot slot werd onze podcast *Het Dorpse Feminisme* gepresenteerd. Onder aanvoering van Dolle Mina kwam in begin jaren 70 in de Randstad de tweede feministische golf op gang. Wat bracht die teweeg in leven van de Drentse (plattelands)vrouw? Journalist Marjolein Knol gaat in deze podcast op zoek naar de uitwerking van deze tweede feministische golf in Drenthe.

Open Joodse Huizen & Actie Niet Weggooien!

Begin mei deed het Drents Archief mee aan twee landelijke initiatieven: *Actie Niet Weggooien*! en *Open Joodse Huizen | Huizen van Verzet*. Bij de eerste konden mensen objecten, brieven en dagboeken uit de oorlog langsbrengen, die bewaard moeten blijven. We kregen onder meer een bijzonder dagboek van een Drent die in Duitsland te werk was gesteld. Tijdens *Open Joodse Huizen | Huizen van Verzet*, op zondag 4 mei, vertelden nabestaande Hélène Wolf en geschiedenisstudente Nina Venema verhalen over huizen waar mensen woonden en/of werkten tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog. Dit jaar werden de verhalen van de families Van Tijn, Wolf en Boekbinder en het verhaal van Anna Nieweg uitgelicht. Ook waren er stadwandelingen door Joods Assen, in samenwerking met de Asser Historische Vereniging. In onze Studio was een film van de Joodse filmmaker Sam Wolf te zien en in de Digilounge konden mensen terecht met vragen over de Tweede Wereldoorlog. Honderden mensen bezochten *Open Joodse Huizen | Huizen van Verzet*.

TT Film

Ook dit jaar vertoonden we in de TT-week een film. Een van onze stagiairs maakte een indrukwekkende compilatie van archiefmateriaal. Naast het Drents Archief was de film te zien in DNK, in de binnenstad van Assen en een pop-up atelier langs de A28.

Dierenpark Emmen 90 jaar

Dierenpark Emmen bestond in 2025 negentig jaar. Wat bescheiden begon in de ‘achtertuin’ van de ouders van oprichter Willem Oosting, groeide in een kleine eeuw uit tot een geliefde plek waar generaties bezoekers kennismaken met exotische dieren, leren over de natuur en zich verwonderen over de dierenwereld. In onze fototentoonstelling die tijdens de zomermaanden te zien was, namen we de bezoeker mee in drie tijdvakken door de geschiedenis van de dierentuin in Emmen: van 1935 tot nu.

Open Monumentendag Assen

Het Drents Archief was ook dit jaar weer partner in de organisatie van Open Monumentendag Assen. Meer dan vierhonderd bezoekers bewonderden op 13 september de architectuur op de eerste etage, bezochten de lezing over Asser architecten en bekeken de tentoonstelling van bouwtekeningen van markante gebouwen. Voor velen was het een eerste kennismaking met het Drents Archief.

Opa- en Omadagen

In samenwerking met het Drents Museum en Het Drentse Landschap organiseerden we de *Opa- en Omadagen* in de krokusvakantie. Rondom het thema *De Boerenbruiloft* leerden de kinderen en grootouders dansen, maakten ze een bruiloftsgedicht en gingen op zoek naar voorwerpen die tijdens een boerenbruiloft niet mogen ontbreken. Iets meer dan honderd opa's, oma's en kleinkinderen deden mee.

Koloniën van Weldadigheid: Kolonistendag

De Kolonistendag in Museum De Proefkolonie in Frederiksoord trok veel belangstelling. Meer dan achthonderd bezoekers gingen op 19 oktober samen met medewerkers van het Drents Archief op zoek naar hun kolonistenvoorouders in het digitale archief van de Maatschappij van Weldadigheid.

Maand van de Geschiedenis

Het thema van de Maand van de Geschiedenis *was* dit jaar *Natuurlijk*. Archivaris Paul Brood trapte de Maand af met zijn uitverkochte lezing over de kaartencollectie van het Drents Archief. Een aantal van deze kaarten, en tal van andere archiefstukken rond het thema *Natuurlijk*, was te zien tijdens de drie rondleidingen door ons depot.

Ook de eerste editie van het Kadasterspreekuur XL was een groot succes. Tientallen mensen kwamen met hun kadastervragen op zondag 12 oktober naar het Drents Archief. Kunstenares Geke Hoogstins gaf een lezing over haar werk. Ondersteund met prachtige foto's en videobeelden vertelde zij hoe zij archiefmateriaal gebruikt voor haar werk. Tijdens de *Verwonderdag* in het Drents Museum maakte onze vrijwilliger Jan Bos zijn opwachting als de negentiende-eeuwse Assenaar Lucas Oldenhuis Gratama. In die hoedanigheid vertelde hij over Johannes van Lier (1726-1799), de belastingontvanger van Drenthe. Zo was Van Lier erg geïnteresseerd in natuur en geschiedenis en schreef hij onder meer een boek over Drentse slangen en adders. We sloten de Maand van de Geschiedenis af in Smilde, waar we samen met Natuurmonumenten het Veencafé organiseerden. In een volle zaal met honderd mensen werden herinneringen aan het Fochteloërveen gedeeld en waren er interessante lezingen over dit thema. Tot slot was in het Drents Archief de fototentoonstelling *Liefde voor de natuur* te zien.

Natuurlijk was er ook dit jaar de Drentse Geschiedenisquiz in samenwerking met het Dagblad van het Noorden. Ruim negenhonderd mensen deden hieraan mee. Het goede antwoord was 'Jeneverbesstruik' en werd door een groot deel van de inzenders goed beantwoord.

Documentaire: Blow Out

Op 1 december was het zestig jaar geleden dat het bij 't Haantje helemaal misging. Tijdens een proefboring naar gas in 1965 werd de vijftig meter hoge boortoren, samen met enkele caravans, volledig door de grond verzwolgen door een gaseruptie. Oud-inwoonster van Emmen, Erica Oudgenoeg, maakte over deze raadselachtige gebeurtenis de documentaire *Blow Out*. Deze vertoonden we op 23 december in onze Studio. De zaal zat twee keer helemaal vol.



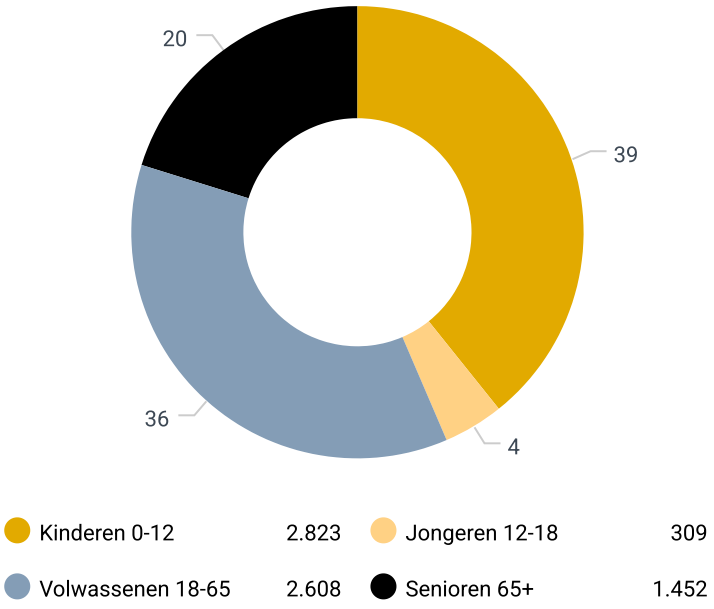
Vrijwilliger Jan Bos vertelt in kostuum over het slangenboek van Van Lier in het Drents Museum. Foto: Sake Elzinga

”

"Is dit een kasteel?"

De jongste bezoeker van Open Monumentendag, over het gebouw van het Drents Archief

Verdeling bezoekers per leeftijd





De dierentuin in Emmen bestond in 2025 negentig jaar. Foto uit 1937: collectie Het Noorden in Woord en Beeld, Drents Archief

3.4 Educatie

In 2025 zijn iets minder leerlingen ontvangen dan in het voorgaande jaar: 2.888 tegenover 3.148 in 2024. In de gemeente Aa en Hunze is het educatieproject over de middeleeuwen *Maak het en Kraak het* voor het eerst uitgevoerd. Dit project, dat al liep in de gemeenten Assen en Tynaarlo, is positief ontvangen door de scholen. Daarnaast is het quizplatform Spacetime Layers vervangen door Wayground (voorheen Quizizz), aangezien het platform van Spacetime is beëindigd. De bestaande quizzen zijn overgezet en de programma's draaien inmiddels via Wayground.

In het verslagjaar is tevens ingezet op het aanvragen van subsidies voor de verbouwing van de kelder: de eerste subsidie is inmiddels toegekend. Er heeft een testronde plaatsgevonden om te onderzoeken of de ruimte weer gebruikt kan worden voor lessen met leerlingen. Door vochtproblemen en daaropvolgende technische maatregelen was onderwijs in deze unieke ruimte lange tijd niet mogelijk. Na een aanvullende klimaattest en enkele aanpassingen in de inrichting wordt verwacht dat de educatiekelder in 2026 weer in gebruik kan worden genomen.

3.5 Projecten



Maartje Duin en Peggy Bouva tijdens hun workshop naar aanleiding van hun podcast 'De Plantage van onze voorouders'

Verdieping Drents Slavernijverleden

Het Drents Archief liet in opdracht van de provincie Drenthe in 2024 onderzoek doen in het archief naar sporen van het slavernijverleden in relatie tot Drenthe. Onderzoekers Niek Hemmen en Nynke Gubbels stelden een onderzoeksgids en -rapport op die beide in 2025 officieel gepubliceerd werden. Naar aanleiding van hun bevindingen organiseerde het Drents Archief in 2025 een aantal publieksactiviteiten, zoals een podcast, een workshop bronnenonderzoek en een symposium ter promotie van het onderzoeksrapport en de gids en daarmee stimulering van nader onderzoek van buitenaf.

Een aantal uitkomsten van het onderzoek is te vinden in blogs. Deze gingen over dominee Johan Picardt, Coenraad Wolter Ellents Hofstede en zijn connecties met de West-Indische slavernij, Gerard Pieter Servatius en de laatste blog in deze serie ging over de Assenaar Lucas Oldenhuis Gratama en zijn abolitionistische visie. De blogs zijn te vinden op onze

website.

In het Drents Archief was vanaf januari tot en met maart 2025 een fototentoonstelling te zien van een aantal Drentse, statige panden. Voormalige bewoners of eigenaren waren - op verschillende manieren - betrokken bij het slavernijverleden. In de zomer werden verschillende wandelingen in Assen georganiseerd, langs plekken die te maken hadden met het slavernijverleden. Er is ook een speciale autoroute door Drenthe ontwikkeld over dit onderwerp, onder meer langs de havezaten Oldengaerde (Dwingeloo) en de Havixhorst (Schiphorst-De Wijk). Ook kan de podcast worden beluisterd die we in het kader van dit project maakten: *Drents Archief presenteert: Slavernijverleden*.

80 Jaar vrijheid

Dankzij een bijdrage vanuit de provincie Drenthe en Vfonds hebben wij diverse activiteiten georganiseerd rond de viering van 80 jaar vrijheid. Zo organiseerden wij rondleidingen in het Drents Archief en samen met de HOVO Noord-Nederland cursussen en lezingen door regionaal en landelijk bekende sprekers. Er waren activiteiten op locaties door de gehele provincie, zoals bij het onderduikershol in het Valtherbos, Fliegerhorst Havelte en in Coevorden. In Herinneringscentrum Kamp Westerbork organiseerden we een theatervoorstelling met muziek uit de jaren 30 en 40. Speciaal voor deze laatste voorstelling konden wij met behulp van een financiële bijdrage van de gemeente Assen pendelbussen laten rijden tussen station Assen en het Herinneringscentrum waardoor een groter publiek werd bereikt. Ook werden een tentoonstelling in het Drents Archief en DNK mogelijk gemaakt, in samenwerking met Vaart in Assen.

100 Jaar TT

Samen met het TT Festival en Vaart in Assen is in de binnenstad de historie van de 100-jarige TT Assen tentoongesteld. Het Drents Archief leverde daarvoor foto- en videomateriaal, maar ook de afdrukken van historische TT posters zijn gebruikt voor een bierviltjesactie. Op diverse plekken in de binnenstad waren historische foto's te zien langs een speurroute voor gezinnen. Een stagiair heeft op basis van filmmateriaal uit het archief een compilatie op muziek samengesteld, deze film was te zien in DNK, in de binnenstad en in een pop-up atelier langs de A28.

Drentse Soldaten in de Grande Armée

In de eerste helft van 2025 rondden wij de diverse onderdelen van het project *Drentse soldaten in de Grande Armée* af. Er is een documentaire, boek en educatieprogramma opgeleverd. In juni presenteerden we in DNK in Assen de documentaire gemaakt door Johan Zielstra en de historische uitgave geschreven door Hans van Koningsbrugge: *Ik Bepaal! Napoleon en Nederland*. Dit gebeurde in het bijzijn van tal van genodigden, zoals de burgemeesters van Hoogeveen en Assen en een gedeputeerde van Provinciale Staten in Drenthe. Zij kregen alle drie een exemplaar van het boek uitgereikt.

Badan Persatuan Archief/PIED

Onder grote belangstelling van regionale en nationale media is het toegankelijk gemaakte archief van Badan Persatuan gepresenteerd tijdens een feestelijke bijeenkomst op 29 juli. Dit vond plaats in aanwezigheid van oud-bestuursleden van deze Molukse belangenorganisatie. In samenwerking met Het Indisch Herinneringscentrum en het Netwerk Oorlogsbronnen zijn in diverse archieven een groot aantal beschrijvingen vertaald in het Maleis en toegevoegd aan de Indisch Erfgoed Thesaurus. Met een aanvullende bijdrage vanuit het Programma Indisch Erfgoed Digitaal (PIED), een samenwerking tussen WO2net, KB Nationale Bibliotheek en het Indisch Herinneringscentrum hebben wij deze stukken en andere Nederlands Indische bronnen uit ons archief kunnen ontsluiten richting de website Onsland.nl.

Volk van de ventweg

Van 16 maart t/m 2 november was in het Drents Museum in Assen de tentoonstelling *Volk van de ventweg – Reizigers in Drenthe* te zien. Het Drents Archief leverde hier verschillende bijdragen aan. Zo waren in de tentoonstelling archiefstukken en foto's uit onze collectie te zien en schreven we samen met het Drents Museum het bijbehorende tentoonstellingsboek. De interviews met Drentse reizigers worden opgenomen in onze oral history-collectie.

Fotograaf Harry Cock

Vanuit het Mondriaanfonds ontvingen we een bijdrage voor het project in samenwerking met de Asser fotograaf Harry Cock. De foto's die hij gemaakt heeft voor het tijdschrift *Noorderbreedte* worden gedigitaliseerd, beschreven en ontsloten. Ruim vijfduizend foto's komen hiermee beschikbaar voor publiek. In de tweede helft van het jaar is een deel van onze vrijwilligers gestart met het beschrijven van deze foto's. Ze worden in 2026 aan de beeldbank toegevoegd.

Restauratie oude drukken

Dit jaar kon het langjarige restauratieproject van ruim honderd oude boeken in onze bibliotheek worden afgesloten. Een interessant onderdeel was de restauratie van vijf zeventiende-eeuwse atlassen van de beroemde cartografen en uitgevers Johannes Janssonius en Joan Blaeu. Het project werd gefinancierd met subsidie van Stichting Boek & Wurm.

Digitale Transformatie/Microsoft 365 en AFAS

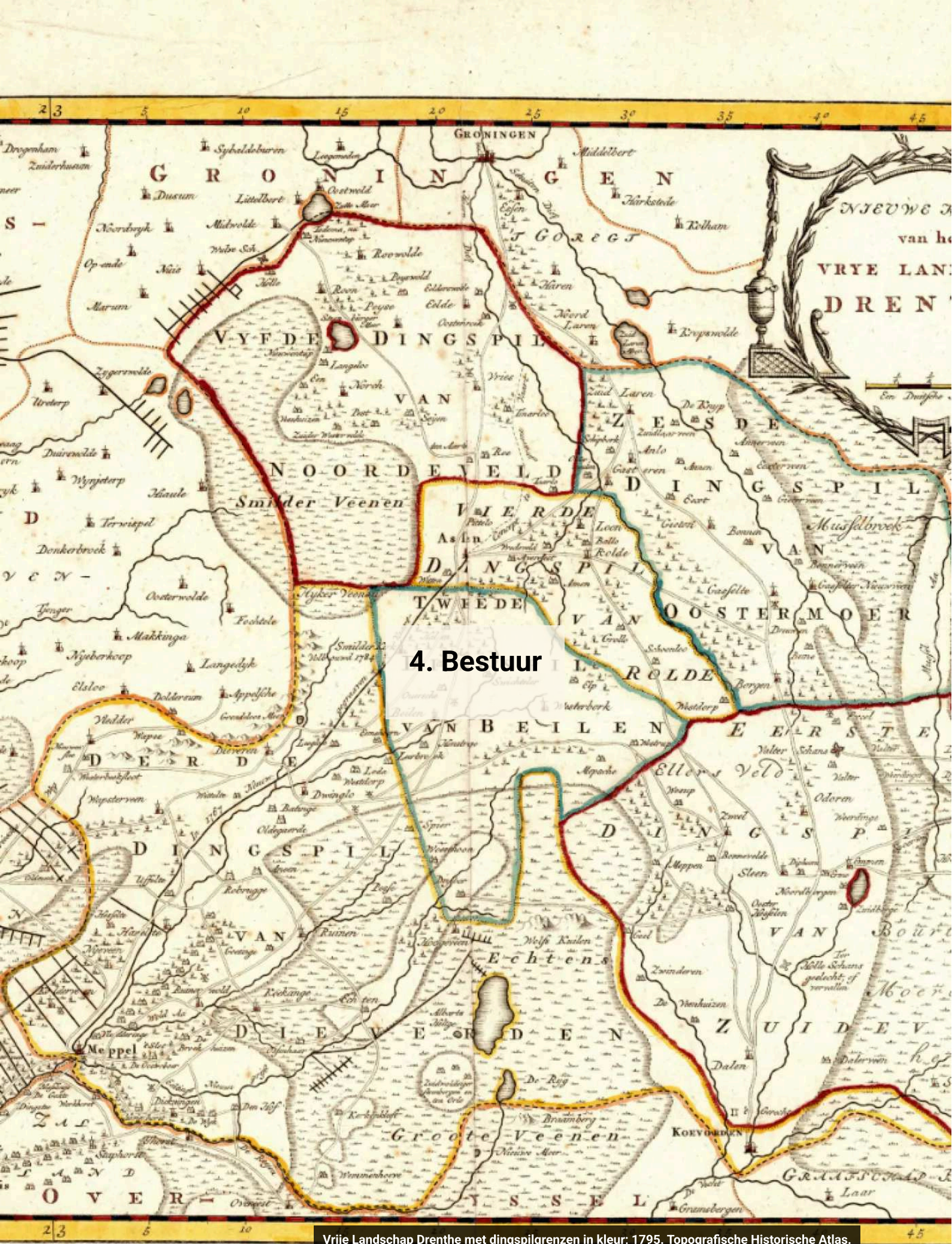
In samenwerking met Het Drentse Landschap is er dit jaar gewerkt aan een veranderplan voor Microsoft 365 (MS365). Een werkgroep, bestaande uit een afvaardiging uit beide organisaties, is aan de slag gegaan met essentiële onderwerpen en er is een Governance-document opgesteld. Er zijn trainingen gegeven aan enkele medewerkers voor het gebruik van Afas en er vonden gecombineerde interviews en trainingen plaats voor het werken met MS365. Hierin werd de huidige werkwijze geïnventariseerd en direct passende training gegeven. De opgehaalde informatie wordt gebruikt voor het vervolgtraject inrichting, beleid en richtlijnen. Voor deze trainingen hebben wij een subsidie verkregen van Werktuig PPO in het kader van digitale transformatie.

Geheugen van Drenthe

In 2025 is het nieuwe digitale erfgoedplatform in gebruik genomen en verder gevuld met collecties van historische verenigingen en de bibliotheek Hoogeveen. Om het Geheugen van Drenthe nog beter op de kaart te zetten en de dienstverlening te verhogen is een driejarig projectplan opgesteld waarin aandacht is voor beleid, servicedesk, kennisbank, opleidingen en cursussen en toevoeging van aansprekende collecties met daaromheen een publieksactiviteit. Daarvoor heeft de provincie Drenthe subsidie toegezegd.



Wandeling tijdens een van de activiteiten in het kader van 80 jaar Vrijheid.


GRONINGEN
GRONINGEN
VYFDE DINGSPIL VAN NOORDEVELD
ZESDE DINGSPIL VAN OOSTERMOER
VIERDE DINGSPIL VAN TWEEDE VAN BEILEN
DERDE DINGSPIL VAN ROLDE
EERSTE DINGSPIL VAN Echtens
ZUIDEVEN
OVERYSSEL
Smilder Veenen
Groote Veenen
Ellers Veld
Meppel
Koevorden
Assen
Vrije Landschap Drenthe met dingspilgrenzen in kleur; 1795. Topografische Historische Atlas.

4. Bestuur

Het RHC Drents Archief is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Daarmee hebben de betrokken overheden, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de gemeenten Assen, Midden-Drenthe, Westerveld en Tynaarlo taken die zij wettelijk verplicht zijn uit te voeren aan het Drents Archief overgedragen zonder de bestuurlijke verantwoordelijkheid uit handen te geven. Voor de gemeente Emmen en het Waterschap Drents Overijsselse Delta wordt alleen de digitale archieftaak (e-depot) vervuld.

In de gemeenschappelijke regeling (GR) is vastgelegd dat het Drents Archief wordt bestuurd door een bestuur waarin zowel de deelnemers als een onafhankelijk extern lid vertegenwoordigd zijn. Dit bestuur bestaat volgens de WGR uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Bestuur en organisatie van het Drents Archief nemen de Governance Code Cultuur in acht. Deze code biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

De samenstelling van het bestuur was in 2025 als volgt:

Voor het Ministerie van OCW:
- de heer M.J.M. Hoogeveen, voorzitter Algemeen (AB) en Dagelijks bestuur (DB);
- de heer J. Seton (AB).

Voor de gemeente Assen:
- de heer B.J. ten Oever (AB en DB);
- de heer M.L.J. Out (AB).

Voor het Waterschap Drents Overijsselse Delta:
- de heer H. Pereboom (AB).

Voor de gemeente Midden-Drenthe:
- de heer J. Zwiers (AB).

Voor de gemeente Westerveld:
- de heer J. Spoelstra (AB).

Voor de gemeente Emmen:
- de heer J. Bos (AB).

Voor de gemeente Tynaarlo:
- de heer M.J.F.J. Thijsen (AB).

Onafhankelijk extern lid:
- de heer H. Hartog (DB).

In 2025 vonden vijf bestuursvergaderingen plaats. Naast reguliere zaken zoals jaarstukken, begroting, rechtmatigheidsverantwoording, normenkader en checklist frauderisicofactoren, zijn in 2025 ook de vacatievergoeding en het vergaderprotocol van het bestuur vastgelegd. Naar aanleiding van het toezichtsverslag 2024 van de archivaris is een plan van aanpak opgesteld om de aanbevelingen uit het verslag gestructureerd op te volgen. De planning hiervan loopt tot 1 april 2027. Om de uitvoering te monitoren staat dit onderwerp voorlopig op elke AB-vergadering. Belangrijk onderwerp in het verslagjaar was de uittreding van het Rijk. De uittreeddocumenten zijn besproken en uiteindelijk vastgesteld in een AB-vergadering vlak voor het kerstreces.

Het jaarlijkse bestuurlijk overleg van de voorzitter en directeur met de provincie Drenthe vond in november plaats. In het gesprek met de gedeputeerde voor cultuur is verslag gedaan van de in 2025 verrichte activiteiten en prestaties en werd vooruitgeblikt naar de activiteiten in 2026.

5. Paragrafen



TT Assen, 1955. Collectie TT, Drents Archief.

5.1 Bedrijfsvoering

Personeel

In 2025 verwelkomde het Drents Archief negen nieuwe medewerkers. Vijf medewerkers zijn dit jaar uit dienst getreden waarvan twee projectmedewerkers. Door uitbreiding van het aantal GR-partners en de daarmee gepaard gaande groei van onze zakelijke dienstverlening aan deze partners, hebben wij uitbreidingsvacatures opengesteld voor de functies Adviseur Digitale Informatievoorziening (1) en Archivaris/beleidsmedewerker (2). Ook is dit jaar binnen het Drents Archief de nieuwe functie van Informatiebeheerder geïntroduceerd. Deze functie is ontstaan vanuit onze ambitie om het informatiebeheer verder te professionaliseren. Voor de uitvoering van drie publieksprojecten en vervanging tijdens zwangerschapsverlof hebben wij tijdelijk vier medewerkers verwelkomd.

Zonder hulp van onze 35 vrijwilligers kunnen wij onze werkzaamheden niet uitvoeren. Onze vrijwilligers verrichten de werkzaamheden vanuit huis of op locatie bij het Drents Archief. Een aantal vrijwilligers heeft dit jaar hun jarenlange inzet voor het Drents Archief beëindigd. Tegelijkertijd hebben we twee nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen.

Het Drents Archief neemt zijn verantwoordelijkheid in de bevordering van arbeidsparticipatie door het aanbieden van stages, werkervaringsplaatsen en leerwerktrajecten. In het kader van hun studie aan respectievelijk het Drenthe College (marketing en communicatie), de Hanze (communicatie, media en IT), de Rijksuniversiteit Groningen (studie Geschiedenis) en de Cibap vakschool voor vormgeving (allround medewerker AV-productie) zijn het afgelopen jaar zes stageplaatsen ingevuld. Dit jaar hebben we één werkervaringsplaats beschikbaar gesteld.

In 2025 zijn alle functies binnen de organisatie definitief beschreven en gewaardeerd op basis van FUWASYS (het functiewaarderingssysteem van het Rijk). Medewerkers zijn geïnformeerd over de waardering. Volgens de procedureregeling is aan medewerkers de gelegenheid geboden om een heroverwegingsverzoek in te dienen. Hiervan hebben vier medewerkers gebruik gemaakt; de heroverwegingsverzoeken hebben evenwel niet geleid tot een bezwaarprocedure.

Personeel	**2025**	**2024**
Formatie per 31-12	32,0	27,8
Begrote formatie	30,3	26,5
Tijdelijke inzet per 31-12	1,3	0,4
Medewerkers per 31-12	41	37
Gerealiseerde uren	45.356	42.601
Stagiairs	6	3
Vrijwilligers	35	40



Collega's tijdens het IFA in maart. Foto: Niels Knelis

Ontwikkeling medewerkers

Jaarlijks wordt de individuele opleidingsbehoeften geïnventariseerd. Omdat het totaal van de opleidingswensen het beschikbare opleidingsbudget overschreed, zijn bij de beoordeling strikte criteria gehanteerd. Deze betroffen onder meer: een evenwichtige verdeling over afdelingen, de noodzaak van de opleiding voor de uitoefening van de functie en door de medewerker eerder gevolgde opleidingen.

Met het oog op collectieve ontwikkeling is op 23 april een bezoek gebracht aan het Stadsarchief Amsterdam. Het Stadsarchief Amsterdam heeft de laatste jaren stappen gezet in de ontwikkeling die wij ook inzetten met onze nieuwe strategische visie. Stappen richting archiefexpert, stappen in verdere digitalisering en stappen in dienstverlening. Zij hebben ons laten zien op welke wijze zij dit hebben gedaan. Naast verschillende presentaties zijn wij rondgeleid op diverse afdelingen en in het depot. Verschillende medewerkers konden zo voor hun eigen functie zien en horen hoe de collega’s in Amsterdam nu werken en hoe het proces daarnaartoe is verlopen.

Ziekteverzuim en arbo

Het ziekteverzuim is in 2025 ten opzichte van 2024 gestegen van 1,27% naar 3,12%. Deze stijging wordt veroorzaakt door 3 verzuimmeldingen met een ziekteverzuimduur > 42 dagen. Het gemiddelde aantal ziekmeldingen is ten opzichte van 2024 gewijzigd van 1,28 in 1,18.

Aan het begin van het jaar is een rapportage opgeleverd van de uitgevoerde Risico Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E). Naar aanleiding van deze rapportage is een plan van aanpak opgesteld met maatregelen die zullen worden genomen om de in de RI&E genoemde risico’s aan te pakken. Afhankelijk van de mate van risico’s zijn enkele acties in 2025 uitgevoerd, de rest volgt in 2026.

Cao Rijk

De looptijd van de cao Rijk is van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2025. Per 31 december 2025 is er tussen het Rijk en de vakbonden nog geen overeenstemming bereikt over een nieuwe cao. De vakbonden accepteren geen nullijn voor rijksambtenaren omdat het onder andere structurele loonachterstanden oplevert en het vertrek van rijksambtenaren verhoogt.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon is uitgenodigd bij een algemene personeelsvergadering voor een herintroductie. De vertrouwenspersoon heeft een inleiding gegeven over de rol van de vertrouwenspersoon, ongewenste omgangsvormen, wet- en regelgeving, preventie en de meldprocedure. Het Drents Archief heeft in de Gedragscode Integriteit een aantal zaken vastgelegd, onder meer over ongewenste omgangsvormen. Medewerkers en vrijwilligers kunnen incidenten melden bij een externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon rapporteert in het verslag over 2025 dat er een melding is geweest, die na enkele gesprekken en adviezen is opgelost.

Ondernemingsraad

Hoewel een ondernemingsraad (OR) voor een organisatie van minder dan vijftig medewerkers niet verplicht is heeft het Drents Archief wel voor de instelling van een OR gekozen. Door de recent gewijzigde samenstelling van de OR hebben de OR-leden aan het begin van het jaar een training gevolgd. Er vonden in het verslagjaar vier reguliere overleggen en één extra vergadering van de OR met de bestuurder plaats. Onderwerpen van gesprek waren onder meer de voortgang van het functieherwaarderingstraject, RI&E, ontwikkelingen uitbreiding GR en de adviesaanvraag inzake uitbreiding van het managementteam met een extra manager.



BHV

Jaarlijks volgt een aantal medewerkers van het Drents Archief een BHV-training. Naast een bijscholing eerstehulpverlening vindt er een ontruimingsoefening plaats en wordt geoefend met het blussen van brand.

5.2 Onderhoud gebouw en terrein

In verband met het aflopen van de huidige huurovereenkomst voor ons pand, dat eigendom is van Rijksvastgoedbeheer, is in december 2025 een nieuwe huurovereenkomst getekend op basis van het nieuwe huisvestingsstelsel voor de RHC's per 1 januari 2026.

In aanloop naar dat nieuwe huurcontract zijn, op verzoek van het ministerie van OCW, verschillende inspecties uitgevoerd in het gebouw. Het betrof onder meer de Scope 8- en Scope 10-inspecties en een NEN 2767+-inspectie. Alle inspecties zijn uitgevoerd volgens de RGD-Boei-methodiek en succesvol afgerond.

Sinds 2019 doet het Drents Archief zelf het onderhoud van het pand aan de Brink 4 in Assen. Hiervoor is destijds een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Aan deze voorziening ligt een meerjarenonderhoudsplanning (mjop) ten grondslag, die jaarlijks geactualiseerd wordt. De dotatie aan de voorziening wordt bepaald aan de hand van deze mjop. In 2025 was de dotatie €110.000. Het totaalbedrag van de voorziening was aan het einde van het jaar € 550.873.

De reguliere onderhoudswerkzaamheden aan het pand en de installaties zijn in 2025 conform planning uitgevoerd.

Daarnaast zijn in 2025 diverse stappen gezet op het gebied van huisvesting, faciliteiten en verduurzaming. Om beter in de behoefte aan overlegfaciliteiten te voorzien, is in de Kloostergang een glazen scheidingswand geplaatst. Hiermee is een extra vergaderruimte gecreëerd voor ongeveer acht personen. De verdere inrichting van deze ruimte staat gepland voor begin 2026.

Eind 2025 is een succesvolle proef uitgevoerd om de verlichting in de kantoren op de tweede verdieping te verbeteren. Op basis van de positieve resultaten zal begin 2026 de verlichting in alle kantoren worden aangepakt. Hiermee is dan tevens één van de aandachtspunten uit het plan van aanpak RI&E opgepakt.

Per 1 januari 2025 is overgestapt naar een nieuwe energieleverancier. Deze wijziging heeft geleid tot een kostenbesparing van ongeveer 20% op de energiekosten.

Tot slot was het voornemen om in 2025 de huidige koelmachine (verantwoordelijk voor het klimaat in onze drie archiefbewaarplaatsen) te vervangen en aanvullende componenten aan de technische installatie toe te voegen, met als doel een verdere verduurzaming van het gebouw. Het offertetraject heeft echter nog niet het gewenste resultaat opgeleverd. In 2026 zal dit traject opnieuw worden opgepakt.



Drents Archief in de jaren 60. Foto: collectie gemeente Assen, Drents Archief

5.3 IT

In het afgelopen jaar is gewerkt aan het versterken en toekomstbestendig maken van de IT-omgeving. De nadruk lag op stabiliteit, veiligheid en het verbeteren van het dagelijks beheer. Daarnaast is ingezet op betere afstemming en samenwerking met Het Drentse Landschap.

Binnen de digitale werkomgeving zijn stappen gezet om systemen betrouwbaarder en veiliger te maken. Het beheer van computers en software is verder gecentraliseerd, waardoor systemen beter worden bijgehouden en minder storingsgevoelig zijn. Ook is gewerkt aan verbetering van het informatiebeheer en vergroting van de digitale veiligheid door strengere toegangsregels en extra bescherming bij het gebruik van internet. In 2025 werd verder gewerkt aan het verfijnen van deze beveiligingsmaatregelen. Daarnaast ontvangt Drents Archief inmiddels periodieke overzichten van de

staat van de digitale back-ups.

Op het gebied van netwerk en bereikbaarheid is een belangrijke verbetering gerealiseerd met de ingebruikname van een nieuwe, snellere glasvezelverbinding. Er is gekozen voor een inrichting met twee internetverbindingen, zodat de continuïteit optimaal is gewaarborgd. Wanneer de glasvezelverbinding uitvalt, neemt de tweede internetlijn automatisch het verkeer over. Ook is de beveiliging van externe toegang verbeterd, waarmee de organisatie beter is beschermd tegen risico's van buitenaf.

De voorzieningen voor het veiligstellen van gegevens zijn in het afgelopen jaar vernieuwd. Het bestaande systeem is vervangen door een nieuwe oplossing en de werking hiervan is getest. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het beter beschermen van (duurzame) informatie. Wel is vastgesteld dat bij eventuele uitval van systemen de toegang tot bepaalde gegevens verder kan worden verbeterd. Dit punt wordt meegenomen als aandachtspunt voor de komende periode.

De ICT-omgeving is de afgelopen jaren kleiner en overzichtelijker geworden door het gebruik van cloudvoorzieningen. Een deel van de resterende infrastructuur nadert het einde van de technische levensduur. Daarom is vastgesteld dat in 2026 keuzes nodig zijn over vervanging of herinrichting, met als doel eenvoudiger beheer en meer toekomstbestendigheid.

Het Drents Archief en Het Drentse Landschap hebben afgesproken toe te werken naar een gezamenlijk technisch IT-beleid voor beide organisaties. Dit beleid, gebaseerd op een inventarisatie van systemen en middelen, moet bijdragen aan meer uniformiteit, betere beheersbaarheid en verdere professionalisering van het IT-beheer. In 2025 is hier al een eerste aanzet toe gegeven. Vanaf 2026 krijgt het een bredere en intensievere invulling.



Vrouwen achter de computer in de Anke Weidemaschool in 1990. Foto: Sake Elzinga

5.4 Informatiehuishouding

In 2025 hebben we een aanzet gedaan om onze organisatie transparanter te maken en de informatiehuishouding te verbeteren. De informatiehuishouding is niet op het gewenste niveau. De nadruk lag daarom op het opbouwen van basisvoorwaarden. Hiervoor werd een nieuwe functie gecreëerd binnen het Drents Archief: die van informatiebeheerder. In 2025 is deze geworven en per 1 januari 2026 is een informatiebeheerder aangesteld.

5.5 Financiële positie

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die een overheidsorganisatie heeft om de niet begrote kosten op te vangen (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), artikel 11).

Weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit bestaat dus uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Als weerstandsvermogen wordt een algemene reserve aangehouden. Eind 2025 is de stand van het eigen vermogen (exclusief de bestemmingsreserves) € 159.665,-. Het vermogen van het Drents Archief mag op grond van de Gemeenschappelijke Regeling niet groter zijn dan 10% van de gezamenlijke bijdragen van de partners van dat jaar, tenzij deze gezamenlijk een ander percentage vaststellen. Het eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserves) is aan het eind van dit verslagjaar 5,5% van de gezamenlijke bijdragen. Dit biedt het Drents Archief de mogelijkheid om kleine risico's op te kunnen vangen.

Risico's

Om risico's binnen het Drents Archief zo goed mogelijk te beheersen is dit een onderdeel van de planning- en controlcyclus. Bij het opstellen van de tussentijdse rapportages worden eventuele risico's per onderdeel in beeld gebracht. Dit is een continu proces, waarbij eventuele risico's geïdentificeerd en op waarde geschat worden. Daarbij worden de kansen op en de gevolgen van risico's in kaart gebracht net als de maatregelen om die risico's zoveel mogelijk te verminderen. Daarnaast worden bij de aansturing van alle (lopende) projecten de projectrisico's met hun (financiële) consequenties in kaart gebracht. Binnen deze projectmethodiek worden de risico's bewaakt. Daarnaast worden jaarlijks door het managementteam en het bestuur een risico-inventarisatie uitgevoerd en de frauderisicofactoren besproken.

Risico-inventarisatie

Onderstaande risico-inventarisatie bestaat uit een matrix met de inschatting van risicovolle ontwikkelingen en de interne beheersing daarvan. De risico's die in dit model worden benoemd zijn relevant voor het weerstandsvermogen en betreft met name strategische (financiële) risico's. Deze zijn niet op een andere manier te ondervangen (bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering of het instellen van een voorziening) en kunnen een financieel nadelig gevolg hebben. Doen deze risico's zich voor, dan dienen ze te worden opgevangen via het weerstandsvermogen.

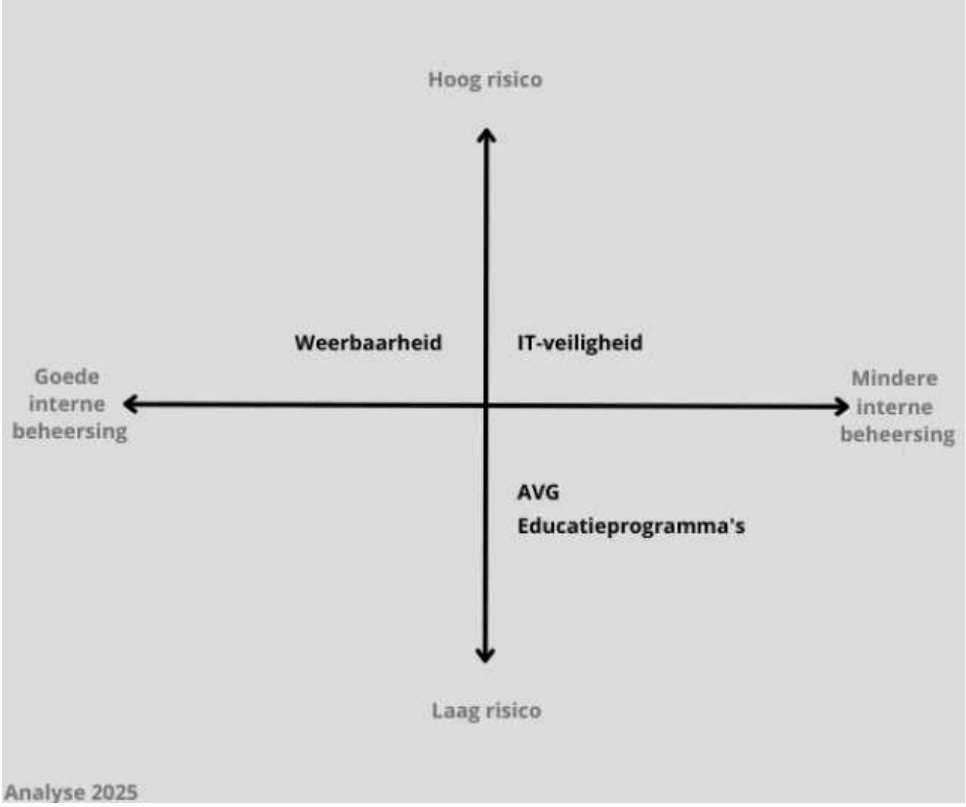
Hoog risico met goede interne beheersing
Erfgoed kan het doelwit zijn van hybride aanvallen en kwetsbaar zijn tijdens conflicten. Het risico is schade aan collectie of pand en het niet kunnen uitvoeren van de dienstverlening. Vanuit het ministerie van OCW wordt gevraagd om extra aandacht te besteden aan de calamiteitenplannen als onderdeel van de verantwoordelijkheid voor het beheer van de archiefcollectie, vanwege een verhoogd risico op een hybride conflict. Het ministerie vraagt deze situaties mee te nemen in de risicoanalyses voor het beheer van de collectie in het algemeen en dat van de analoge Rijksarchieven in het bijzonder, met als doel de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten. Dit is een hoog risico, medium beheersbaar. Het collectie hulpverleningsplan wordt inmiddels geactualiseerd.

Laag risico met minder interne beheersing
Het Drents Archief heeft de basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ingericht. Echter een volledige inrichting en gestructureerde werkwijze vergen meer van de organisatie. De kans op een incident is niet groot

en goed beheersbaar, maar het risico op met name reputatieschade is wel aanwezig.

Een van de speerpunten is het aanbod van diverse educatieve programma's aan leerlingen uit diverse doelgroepen. De afgelopen jaren blijkt het lastig te zijn om het aantal boekingen voor deze programma's op peil te krijgen. Scholen kunnen kiezen uit een divers aanbod. Ondanks de acties kan het gevolg zijn dat dit niet gaat lukken en daarmee is er een gering financieel risico.

Hoog risico met minder interne beheersing
De ontwikkelingen op het gebied van IT gaan snel. Hoewel er de afgelopen jaren binnen onze organisatie veel verbeteringen zijn gedaan op het gebied van IT, brengt dit ook weer nieuwe tactische risico's met zich mee. Door toenemende afhankelijkheid van digitale systemen komen bij uitval hiervan onze processen in gevaar. Dit kan een grote impact hebben. Het is belangrijk om hierop voorbereid te zijn. Dienstverlening via onze e-depotvoorziening aan andere (overheids)instellingen stelt hoge eisen aan onze databeveiliging en we voldoen nog niet aan alle kwaliteitsnormen. Certificering is inmiddels al wel in gang gezet. Het risico wordt hoger naarmate de e-depotdienstverlening zich verder ontwikkelt en het aantal partners in de GR toeneemt. Mede via maatregelen van onze e-depotleverancier is een deel van de risico's beheersbaar.



Financiering en liquiditeit

Het vastgestelde treasurystatuut vormt de leidraad voor wat betreft het financieringsbeleid. Hierin is in 2025 niets gewijzigd. De liquiditeitsbegroting wordt periodiek geactualiseerd. Net als alle andere lokale overheden dient het Drents Archief met het schatkistbankieren overtollige middelen (boven het drempelbedrag) naar een gereserveerde rekening bij de BNG over te boeken. Het drempelbedrag ligt op € 1.000.000,- en is ook in 2025 niet overschreden. Uit deze overtollige middelen voorziet het Rijk zich in een deel van haar financieringsbehoefte.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan kortlopende financiering is in de wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar te vermenigvuldigen met een bij

ministeriële regeling vastgesteld percentage van 8,2%. In 2025 is het Drents Archief ruim binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Ook voor de renterisico's van vaste schuld is in de wet Fido een norm gesteld. Deze renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten, welke consequenties kunnen hebben voor de financiële positie. Het Drents Archief is ook in 2025 ruim onder de renterisiconorm gebleven. In 2024 is de langlopende lening afgelost.

Kengetallen

De financiële kengetallen geven inzicht in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie. Deze kengetallen dient men in samenhang te zien, omdat een afzonderlijk kengetal onvoldoende zegt over de financiële positie. Hierna volgt een overzicht en beoordeling van de kengetallen. De kengetallen 'netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen', 'grondexploitatie' en 'belastingcapaciteit' zijn specifiek voor gemeenten en niet van toepassing voor het Drents Archief.

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2025	2024
Netto schuldquote	-29,4%	-26,4%
Solvabiliteitsratio	13,1%	9,5%
Structurele exploitatieruimte	-6,3%	-10,2%

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen weer. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Normaal gesproken ligt de netto schuldquote tussen 0 en 90% (landelijk gehanteerde richtlijn). Als de netto schuldquote tussen de 100 en 130% ligt, is de schuld hoog. Bij het Drents Archief is de netto schuldquote laag (negatief). Dit betekent dat ten opzichte van zijn inkomsten het Drents Archief meer dan voldoende ruimte heeft om schulden aan te gaan.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen (de algemene reserve) uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerstand. De ratio van het Drents Archief is gestegen ten opzichte van vorig jaar (van 9,7% naar 13,1%). De meeste organisaties beschouwen een uitkomst van een solvabiliteit tussen de 25% en 40% als goed. Dergelijke hoge percentages zijn voor het Drents Archief niet haalbaar vanwege de maximaal toegestane hoogte van de algemene reserve.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele exploitatieruimte. Dit cijfer beoordeelt welke structurele ruimte het Drents Archief heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer de structurele exploitatieruimte negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Ultimo 2025 is de structurele exploitatieruimte van het Drents Archief -6,3%. Dit heeft met name te maken met de eenmalige vergoeding van het Rijk voor de stijging in de salarislasten. Ten opzichte van vorig jaar is er wel een stijging te zien. De toename van de structurele baten (meer partners in de GR) is hier de reden van.

5.6 Verbonden partijen

Als kenniscentrum stelt het Drents Archief zijn expertise ter beschikking aan initiatieven die op basis van vrijwillige inzet tot stand komen. Een overzicht van verbonden partijen, waarin per 31 december 2025 alleen een bestuurlijk belang aanwezig is:

- Stichting Vrienden van het Drents Archief (directeur is bestuurslid);

- Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak (directeur is voorzitter);
- Stichting De Milly van Heiden Reinestein (directeur is bestuurslid en medewerker is penningmeester).

Het Drents Archief is lid van organisaties, zoals de landelijke brancheverenigingKVAN (waarvan de directeur van het Drents Archief penningmeester is) waaraan uiteraard contributieverplichtingen zijn verbonden. Daarnaast is de directeur bestuurslid van Stichting OPEN, het gezamenlijke platform van samenwerkende erfgoedhuizen in Nederland.

5.7 Rechtmatigheid

Met ingang van 2023 verantwoordt het dagelijks bestuur door middel van de rechtmatigheidsverantwoording over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties van de jaarrekening. Dit betekent dat via een verbijzonderde interne controle is vastgesteld of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:
• Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 10 juli 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
• Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die het algemeen bestuur stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;
• Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende mate voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Als norm voor het rechtmatig handelen is in de Financiële verordening Gemeenschappelijke Regeling RHC Drents Archief 2024 besloten om voor de verantwoordingsgrens het wettelijk maximum aan te houden. Op basis van de jaarrekening 2025 betekent dit een percentage van 2% met een verantwoordingsgrens van € 73.866,-. Uit de intern uitgevoerde controles blijkt dat deze grens niet overschreden wordt.

Begrotingscriterium

Er is sprake van een begrotingsoverschrijding van € 60.681,-. Deze overschrijding valt binnen de verantwoordingsgrens van € 73.866,- en is daarmee acceptabel. Voor een toelichting op de afwijkingen tussen de laatst vastgestelde begroting en jaarrekening verwijzen wij u naar paragraaf 6.7.

Voorwaardencriterium

Er is geen sprake van bevindingen op het gebied van het voorwaardencriterium.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Er is geen sprake van bevindingen op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik.



6. Jaarrekening

Schaatsen op het Paterswoldsemeer, 1987. Collectie Hemmes, Drents Archief.

6.1 Balans per 31 december 2025

ACTIVA	31-12-2025	31-12-2024	PASSIVA	31-12-2025	31-12-2024
	€	€		€	€
VASTE ACTIVA			**VASTE PASSIVA**		
Materiële vaste activa			Algemene reserve	159.665	152.400
Investeringen met economisch nut	143.549	183.742	Bestemmingsreserves	159.516	163.792
TOTAAL VASTE ACTIVA	**143.549**	**183.742**	Resultaat boekjaar	51.095	2.990
			TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**370.276**	**319.181**
			Voorzieningen	973.219	842.887
			TOTAAL VASTE PASSIVA	**1.343.495**	**1.162.068**
VLOTTENDE ACTIVA			**VLOTTENDE PASSIVA**		
Vorderingen			*Kortlopende schulden*		
BNG schatkistbankieren	1.118.196	696.077	Crediteuren	63.117	44.948
Debiteuren	23.876	41.756	Belastingen en premies	174.009	178.537
Subsidieverstrekkers	10.206	75.481	Overige tegoeden	23.714	18.714
	1.152.278	**813.314**	Overlopende passiva	105.026	237.579
Liquide middelen				**365.866**	**479.777**
Bankrekeningen	331.812	585.974			
Kasgelden	495	1.129			
	332.307	**587.104**			
Overlopende activa					
Nog te ontvangen bedragen	39.158	28.058			
Vooruitbetaalde kosten	42.069	29.627			
	81.227	**57.685**			
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**1.565.812**	**1.458.103**	**TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA**	**365.866**	**479.777**
Balanstotaal	**1.709.361**	**1.641.845**	**Balanstotaal**	**1.709.361**	**1.641.845**

6.2 Overzicht van baten en lasten

BATEN	Realisatie 2025	Herziene Begroting 2025	% realisatie t.o.v. begroting	Eerste Begroting 2025	Realisatie 2024
Structurele baten					
Bijdrage partners	2.605.289	2.596.808	100%	2.411.610	2.229.749
Opbrengst DVO's	423.681	410.000	103%	683.557	191.545
Subsidies	366.645	366.645	100%	366.645	348.732
Incidentele bijdrage Rijk	332.422	300.863	110%	50.000	299.961
Totaal	**3.728.037**	**3.674.316**	101%	**3.511.812**	**3.069.987**
Overige opbrengsten					
Collectiebeheer (depotverhuur)	7.571	6.000	126%	6.000	7.571
Publieksactiviteiten	74.310	40.500	183%	40.500	67.438
Zakelijke dienstverlening	18.379	18.500	99%	18.500	37.575
Projecten	136.795	84.000	163%	84.000	145.411
Totaal	**237.055**	**149.000**	159%	**149.000**	**257.995**
TOTAAL BATEN	**3.965.092**	**3.823.316**	104%	**3.660.812**	**3.327.982**

LASTEN					
Personeelskosten					
Salarissen vast	2.645.133	2.585.504	102%	2.523.000	2.168.850
Tijdelijk personeel	52.697	77.400	68%	32.400	35.017
Overige personeelskosten	49.921	83.500	60%	58.500	38.763
Totaal	**2.747.751**	**2.746.404**	100%	**2.613.900**	**2.242.631**
Directe kosten					
Collectie en archieven	144.523	99.500	145%	99.500	140.147
Digitale diensten	106.558	103.000	103%	103.000	96.915
Publieksactiviteiten	32.600	33.111	98%	33.111	23.465
Projecten	96.307	50.000	193%	50.000	112.514
Doorontwikkelen Drents Archief 3.0	11.461	30.000	38%	30.000	4.276
Totaal	**391.449**	**315.611**	124%	**315.611**	**377.316**
Indirecte kosten					
Huisvestingskosten	421.455	481.500	88%	451.500	405.044
Dotatie reserves	160.000	160.000	100%	160.000	122.000
ICT kosten	63.779	61.500	104%	61.500	60.276
Organisatiekosten	133.140	72.500	184%	72.500	110.233
Kapitaallasten	55.272	55.801	99%	55.801	55.682
Totaal	**833.645**	**831.301**	100%	**801.301**	**753.236**
Diverse baten en lasten	**58.848**	**40.000**	147%	**40.000**	**48.190**
TOTAAL LASTEN	**3.913.997**	**3.853.316**	102%	**3.690.812**	**3.324.993**
Saldo van baten en lasten	**51.095**	**30.000-**		**30.000-**	**2.990**
Onttrekking bestemmingsres.doorontw. DA 3.0	11.461	30.000		30.000	4.276
Totaal mutaties bestemmingsfonds en -reserve	**11.461**	**30.000**		**30.000**	**4.276**
RESULTAAT	**62.556**	**0**		**0**	**7.265**

6.3 Resultatenanalyse 2025

Het resultaat, afgezet tegen de begroting conform het overzicht van baten en lasten, wordt gevormd door:

Resultatenanalyse

Hogere structurele baten	53.721
Hogere overige opbrengsten	88.055
Hogere personeelskosten	1.347-
Hogere directe kosten	75.838-
Lagere indirecte kosten	2.344-
Hogere diverse baten	18.848
Verschil saldo voor onttrekking reserve tov begroting	**81.095**

Structurele baten

De structurele baten zijn hoger dan begroot. De hogere eenmalige bijdrage van het Rijk ter compensatie voor stijging in cao-kosten en uittreding uit de GR is hier de oorzaak van. Ook hebben we in 2025 meer dienstverleningsovereenkomsten afgesloten dan vooraf begroot en is de prijsindexering hoger uitgevallen (4,2%) dan waar in de begroting rekening mee was gehouden (3,5%).

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn hoger dan begroot met name door het uitvoeren van de diverse publieksprojecten. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn subsidies voor deze projecten veelal nog niet bekend. Tegenover deze projectsubsidies staan directe kosten en salarislasten van tijdelijke medewerkers.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn conform begroting.

Directe kosten

De directe kosten zijn hoger doordat de projectkosten hoger zijn dan begroot. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn deze kosten veelal nog niet bekend. Daarnaast zijn er in 2025 meer kosten gemaakt voor het inventariseren, opruimen en schoonmaken van diverse archieven en depots. Ook hebben we te maken prijsstijgingen van behoudsmaterialen, digitaliseringskosten voor foto en film en restauratiekosten.

Indirecte kosten

De kosten van energie waren voor 2025 te hoog begroot. Daarnaast is per 1 januari 2025 een nieuw energiecontract afgesloten wat zorgt voor een kostenvoordeel. Daarentegen zijn de organisatiekosten gestegen ten opzichte van de begroting door inhuur van externe bureaus ter ondersteuning op het gebied van digitalisering en uittreding Rijk uit de GR. Het Rijk vergoedt deze extra kosten.

Diverse baten en lasten

Deze post is hoger dan begroot door hogere rente op de spaarrekening en een teruggave van de Belastingdienst over 2024.

6.4 Waarderingsgrondslagen

De toegepaste waarderingen zijn gebaseerd op de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het exploitatiesaldo berust op grondslag van de verkrijgingsprijs, tenzij anders is vermeld. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Dit betekent dat baten worden opgenomen wanneer ze gerealiseerd zijn en lasten wanneer ze voorzienbaar zijn.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 10 juli 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het bestuur zijn gemeld;
  - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 73.866,-) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 73.866,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Materiële vaste activa

Vaste activa kunnen worden verkregen uit eigen middelen of uit middelen van derden die door middel van sponsoring of schenking daartoe zijn verkregen.

Vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (verminderd met eventuele bijdragen van derden). Hierop zijn de afschrijvingen in mindering gebracht. De afschrijvingen zijn berekend volgens het lineaire systeem waarbij de voorgeschreven afschrijvingstermijnen in de financiële verordening in acht worden genomen. De afschrijvingstermijnen in de financiële verordening zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur per activagroep. Met afschrijven wordt begonnen wanneer het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik. De afschrijving wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of wanneer het actief is gedesinvesteerd.

Voor de classificatie van de materiële vaste activa is gebruik gemaakt van een bij de bedrijfsvoering passende indeling in plaats van de indeling die het BBV voorschrijft.

Vlottende activa

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Onder de vorderingen is vanaf 2017 de Uitzettingen in ‘s Rijks schatkist korter dan één jaar (BNG schatkistbankieren) opgenomen.

Onder de vlottende activa is opgenomen de toegekende nog te ontvangen meerjarige projectsubsidie. Deze projectsubsidie wordt als vordering in de balans opgenomen en valt vrij in de exploitatierekening zodra projectkosten overeenkomstig deze subsidie worden gemaakt.

Overlopende activa

Onder overlopende activa worden nog te ontvangen bedragen, onder andere rente van de spaarrekening en vooruitbetaalde kosten zoals de kosten van de subsidieaanvraag opgenomen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen betreft saldi uit exploitatieoverschotten (en tekorten) uit voorgaande jaren. Ook opgenomen onder het eigen vermogen zijn bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico’s ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Daarnaast worden de van derden (niet zijnde Europese en Nederlandse overheidslichamen) verkregen middelen (doeluitkeringen en projectsubsidies) die niet of slechts gedeeltelijk in een boekjaar zijn aangewend, opgenomen onder de voorzieningen. Het in een boekjaar niet bestede deel van toegekende subsidies en bijdragen, wordt rechtstreeks gedoteerd aan de voorzieningen. In het jaar dat de voorziening geheel of gedeeltelijk wordt aangewend, valt het aangewende bedrag vrij ten bate van de exploitatierekening. De hiermee samenhangende kosten komen ten laste van de exploitatierekening.

Hiermee is voor wat de indeling van de voorzieningen betreft aangesloten bij de bepalingen in het BBV, maar is voor wat de verwerking van mutaties betreft aangesloten bij de verwerkingswijze zoals het Handboek Financiële Verantwoording Archieven deze voorschrijft.

Schulden

Zowel de langlopende als de kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De langlopende schulden omvatten de langlopende geldleningen verminderd met de aflossingen voor het lopende boekjaar.

Voor de classificatie van de schulden is gebruik gemaakt van de indeling volgens het Handboek Financiële Verantwoording Archieven. Hierbij is dus afgeweken van de specifieke indeling zoals het BBV die voorschrijft.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde waarderingsgrondslagen.

6.5 Toelichting op de balansposten

Activa

	31-12-2025	31-12-2024
Materiële vaste activa	€	€
Inventaris en bedrijfsinrichting		
Boekwaarde per 01-01	183.742	205.439
Bij: Investeringen met economisch nut	15.078	32.978
Af: Investeringen eenmalig gesubsidieerd in boekjaar		
Desinvestering in boekjaar		
Afschrijvingen	55.272	54.675
Boekwaarde per 31-12	**143.549**	**183.742**

Zie voor verloopoverzicht bijlage 2, MVA

Door uitbreiding in personeel is in 2025 geïnvesteerd in ICT-voorzieningen (laptops en telefoons). Ook is ten behoeve van hybride werken een nieuw videovergadersysteem aangeschaft. Ten opzichte van de investeringsbegroting zijn de investeringen in de herinrichting van de publieksruimte nog niet allemaal uitgevoerd; deze worden meegenomen in het project Archiefexpert.

De afschrijvingstermijnen van de MVA die gehanteerd worden zijn: inventaris en bedrijfsinrichting 10 jaar, IT/ICT 3-5 jaar, depotinrichting 15-25 jaar en inrichting publieksruimte 10 jaar.

Vorderingen

Vorderingen	**31-12-2025**	**31-12-2024**
Uitzettingen in Rijks schatkist korter dan een jaar (BNG schatkist)	1.118.196	696.077
Debiteuren	23.876	41.756
Toegekende subsidie tbv project Ontsluiting BP archieven	10.206	40.659
Toegekende subsidie tbv project Drentse soldaten in de Grande Armee		9.000
Toegekende subsidie tbv project WOII		4.552
Toegekende subsidie tbv project Digitale Transformatie		21.270
	1.152.278	**813.314**

Uitzettingen in Rijks schatkist

In het kader van schatkistbankieren houdt het Drents Archief een rekening aan bij de BNG.

Toegekende subsidie ontsluiting BP-archief

Voor de ontsluiting van het Badan Persatuan-archief (BP) heeft het Drents Archief in 2022 een subsidie ontvangen van het ministerie van VWS (subsidieregeling collectieve erkenning Indisch en Moluks Nederland). In 2024 is een aanvullende bijdrage toegekend in het kader van Programma Indisch Erfgoed Digitaal (PIED), waarbij de Nederlands-Indië collecties nader toegankelijk zijn gemaakt. Dit project is in 2025 afgerond. De bijdrage van PIED wordt na de eindverantwoording voldaan in 2026.

Toegekende subsidie Drentse soldaten in de Grande Armée

Dit project is in 2021 opgestart en kent verschillende onderdelen, waaronder een historische uitgave, een documentaire en een educatief programma. In 2025 zijn deze onderdelen opgeleverd en zijn alle subsidies verantwoord en ontvangen. Het project is hiermee afgerond.

Toegekende subsidie Tweede Wereldoorlog

Het project WO2 is in 2019 gestart en in 2023 afgerond. Een groot aantal organisaties heeft daarvoor een bijdrage toegezegd. De eindverantwoording voor het Fonds voor Cultuurparticipatie is in 2025 ingediend en de bijdrage is ontvangen. Daarmee is het project afgesloten.

Toegekende subsidie Digitale Transformatie

Het project Digitale Transformatie is samen met Het Drentse Landschap opgezet in 2023 om het digitaal werken te faciliteren. Dit vanuit het (wettelijke) oogpunt van digitaal werken, met energiebesparing, betere beveiliging en vereenvoudiging van de interne ICT-architectuur tot gevolg. Het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst heeft dit project ondersteund met gedeeltelijke financiering. Het project is in 2025 afgesloten.

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2025	31-12-2024
Rabobank rekening courant	28.095	150.613
Rabobank spaarrekening	303.716	435.361
Kas	495	1.129
Kruisposten	-	-
	332.307	**587.104**

Alle liquide middelen staan ter onmiddellijke beschikking, behalve de gelden bestemd vanuit het Drents Heraldisch College. Deze staan niet ter vrije beschikking. Voor het Drents Archief geldt een drempelbedrag voor het schatkistbankieren van € 1.000.000,-. Het gemiddelde bedrag per kwartaal welke is aangehouden buiten de schatkist bedraagt € 388.105,-. Buiten bovenstaande liquide middelen is er nog een rekening courant aanwezig bij de Rabobank, welke niet is opgenomen in de boekhouding van RHC Drents Archief. Deze bankrekening is eigendom van het personeel van RHC Drents Archief.

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2025	31-12-2024
Nog te ontvangen bedragen	39.158	28.058
Vooruitbetaalde kosten	42.069	29.627
	81.227	**57.685**

Nog te ontvangen bedragen

Dit betreft nog te ontvangen opbrengsten van zakelijke dienstverlening en collectiebeheer en rentebaten. Deze hebben allemaal betrekking op 2025.

Vooruitbetaalde kosten

Dit zijn vooruitbetaalde contracten voor licenties, verzekeringen, abonnementen en onderhoudscontracten. Alle hebben betrekking op 2026.

Passiva

	31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	01-01-2025
Algemene reserve				
Algemene reserve	159.665	7.265		152.400
Bestemmingsreserves				
Doorontwikkeling Drents Archief 3.0	159.516		4.276	163.792

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld om financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Daarnaast dient de reserve als financieel dekkingsmiddel voor besluiten die niet zijn opgenomen in de begroting en het meerjarenbeleidsplan.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling Drents Archief 3.0

In 2011 is een bestemmingsreserve doorontwikkeling Drents Archief 3.0 gevormd. Het doel van deze reserve is de verdere doorontwikkeling en het up-to-date houden van de publieksfaciliteiten Drents Archief 3.0. Het plan was om in 2025 de publieksruimte aan te passen en te onderzoeken hoe ruimtes zoals Digilounge, Kloostergang, Entree en Studiezaal nog beter naar de behoeftes van onze bezoekers en medewerkers kunnen worden ingericht. Het afgelopen jaar zijn de Kloostergang en de Studio zodanig ingericht dat deze naast de publieksfunctie ook als vergaderruimtes gebruikt kunnen worden. De kosten hiervan ad. € 11.461,- worden onttrokken aan deze reserve. De uitvoering van de overige plannen volgt nog.

Voorzieningen

Voorzieningen	31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	01-01-2025
Project Drentse soldaten in de Grande Armee	-	5.000	11.473	6.473
Project Ontsluiting BP Archief	5.714	-	15.130	20.844
Project Koloniën van Weldadigheid	8.516	-	-	8.516
Project Mediawijs met Sigismund	31.031	-	-	31.031
Project Slavernij	-	-	11.832	11.832
Project Maagies en Vrouwlu	-	-	1.007	1.007
Project 80 jaar Vrijheid	-	10.550	23.054	12.504
Project Digitale Transformatie	-	-	19.056	19.056
Project 100 jaar TT	-	6.000	6.000	-
Project Opa en Omadagen 2025	-	4.000	4.000	-
Project Verdieping slavernij	15.151	47.754	32.603	-
Project Fotograaf Harry Cock	6.190	32.690	26.500	-
Voorziening Transitiegelden OCW	202.339	50.000	9.511	161.850
Voorziening Spaarverlof	138.095	49.817	-	88.278
Voorziening Depot op orde	15.310	-	4.690	20.000
Voorziening Groot onderhoud	550.873	110.000	20.624	461.497
	973.219	**315.811**	**185.480**	**842.887**



Ontsluiting van het BP-archief. Foto: RTV Drenthe

Drentse soldaten in de Grande Armee

In 2022 is er subsidie geworven om dit internationale project in samenwerking met Garage TDI, Chronoscoop film, de Rijksuniversiteit Groningen en partners in België en Frankrijk uit te gaan voeren. De provincie Drenthe, de gemeente Assen, Zabawas, het Hendrik Mullerfonds, het Claas van Gorcumfonds en het Dutch Culture Matching Fund hebben een bijdrage hiervoor toegekend. In 2025 is dit project afgerond met de oplevering van een documentaire, historische uitgave en educatief project.

Ontsluiting BP-archief

In 2022 heeft het Drents Archief een subsidie ontvangen van het ministerie van VWS in het kader van de subsidieregeling collectieve erkenning Indisch en Moluks Nederland. Deze subsidie is bestemd voor de ontsluiting van het Badan Persatuan-archief (BP). Dit project is in 2025 afgerond, de definitieve verantwoording vindt echter plaats in 2026.

Koloniën van Weldadigheid

Het project Verhalen uit de Koloniën, waarbij informatie van schrijver Wil Schackmann over de Koloniën van Weldadigheid gebruikt wordt, is nog niet volledig afgerond. Zo zijn de podcast en het publieksevenement gerealiseerd, echter het digitaliseringsproject bleek te duur te zijn. In 2025 is gezocht naar alternatieven hiervoor, bijvoorbeeld om dit met vrijwilligers uit te voeren.

Mediawijs met Sigismund

Voor de vernieuwing van de educatiekelder en een bijbehorend nieuw lesprogramma heeft de provincie Drenthe projectsubsidie toegekend. Dit project kent vertraging in verband met wisseling in projectleiding, moeizame fondsenwerving, aangepaste conceptontwikkeling en vochtproblemen in de educatiekelder. In 2026 zal hier verder uitvoering aan gegeven worden.

Maagies en Vrouwlu

Dit betreft subsidie die is toegekend door de provincie Drenthe en de gemeente Assen voor het project *Maagies en Vrouwlu*, over vrouwen in Drenthe. In het kader van dit project werden diverse activiteiten georganiseerd. Op internationale vrouwendag 2025 is dit project beëindigd en afgerond.

80 Jaar Vrijheid

In 2024 is een projectplan opgesteld voor het vieren van 80 jaar vrijheid in heel Drenthe in 2025. Voor dit programma is subsidie toegekend door de provincie Drenthe, Vfonds en de gemeente Assen. Er zijn diverse activiteiten georganiseerd. Het project is in 2025 afgerond.

Digitale Transformatie

Dit project is samen met Het Drentse Landschap opgezet in 2023 om het digitaal werken te faciliteren. Dit vanuit het (wettelijke) oogpunt van digitaal werken, met energiebesparing, betere beveiliging en vereenvoudiging van de interne ICT-architectuur tot gevolg. Het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst heeft dit project met gedeeltelijke financiering ondersteund. Het project is afgerond in 2025.

100 jaar TT

De provincie Drenthe heeft voor diverse activiteiten, die zijn uitgevoerd in het kader van 100 jaar TT subsidie toegekend. Dit project is afgerond in 2025.

Opa- en Omadagen 2025

De gemeente Assen heeft voor de *Opa- en Omadagen 2025*, die we samen met het Drents Museum en Het Drentse Landschap organiseren subsidie toegekend. Dit project is afgerond in 2025.

Verdieping Slavernijverleden van Drenthe

In 2024 is gestart met het project *Slavernij*, waarbij historisch onderzoek is gedaan naar het slavernijverleden van Drenthe. In 2025 is hier met diverse activiteiten en een podcast een verdiepingsslag aan gegeven. Dit project is afgerond in 2025.

Fotograaf Harry Cock

In 2025 ontvingen we van het Mondriaan Fonds een subsidie voor het ontsluiten van foto's van de fotograaf Harry Cock.

Transitiegelden OCW

Vanaf 2022 worden er door het ministerie van OCW jaarlijks extra middelen ter beschikking gesteld aan alle RHC's die zij kunnen aanwenden voor versterking van de digitale archieffunctie. Dit omdat de RHC's vanwege de aanstaande uittreding van het Rijk geen gebruik meer kunnen maken van de e-depotvoorziening van het Nationaal Archief. Deze middelen worden gedoteerd aan een voorziening transitiekosten. Deze voorziening zal gebruikt worden om de komende jaren diverse zaken op het gebied van e-depot, e-producten, e-diensten en digitalisering te bekostigen. Na vijf jaar stopt deze overbruggingstoelage.

Spaarverlof

De regeling voor IKB en verlofsparen zijn sinds de cao 2022 van het Rijk uitgebreid. De medewerker heeft de mogelijkheid om meer en langer te sparen. Dit kan oplopen tot maximaal 3600 uren verlof. Deze uren verjaren niet. De dotatie aan de voorziening spaarverlof is ter dekking van kosten voortkomend uit het opnemen van dit verlof door medewerkers.

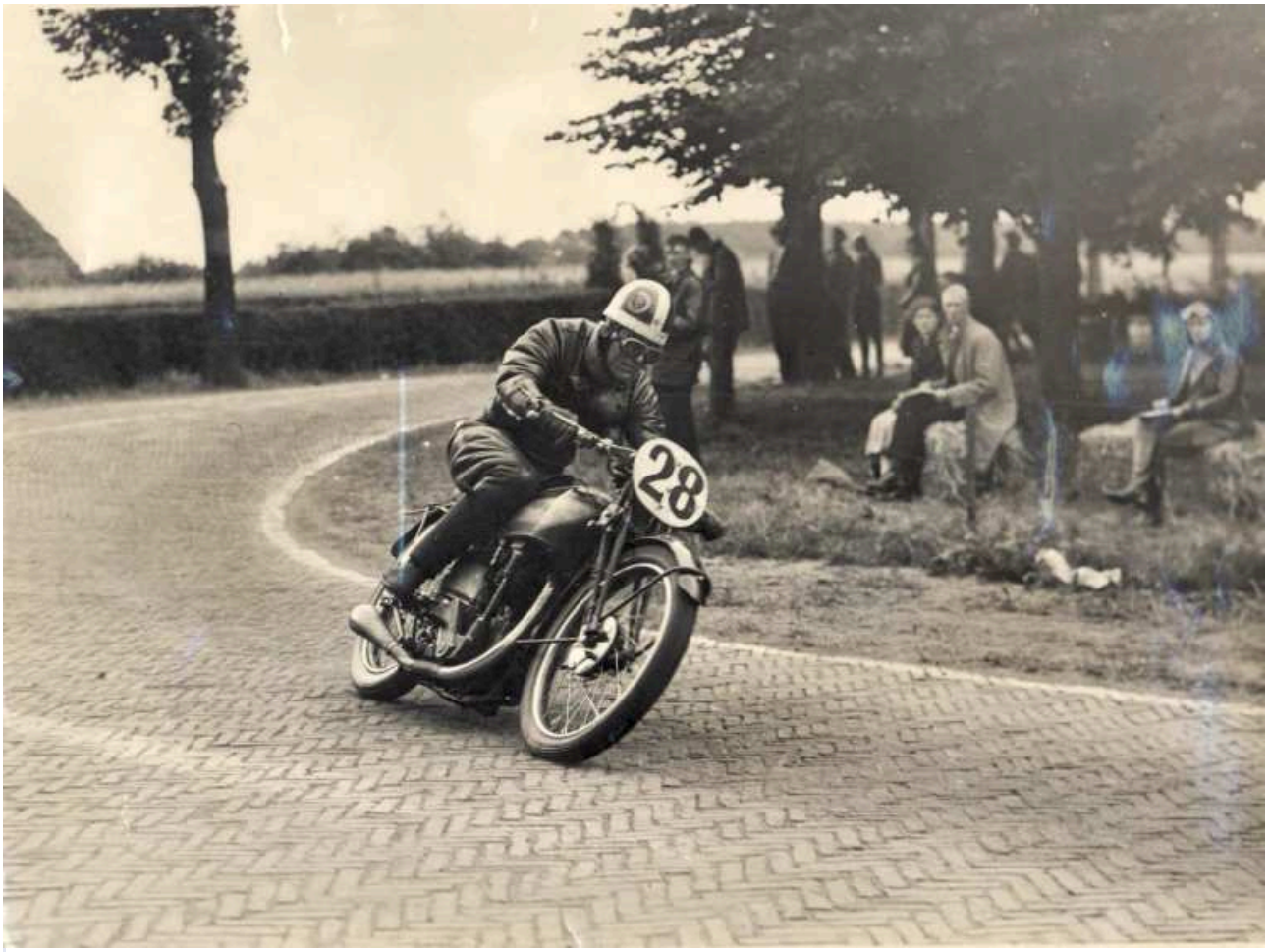
Depot op orde

Tot 2025 maakte Drents Archief buiten de depots in Assen ook nog gebruik van twee externe locaties (Gasteren en Scheemda). De archieven die op beide locaties zijn opgeslagen dienen overgebracht te worden naar Assen. Voor deze logistieke operatie is in 2024 een bedrag gereserveerd. In 2025 is de locatie te Gasteren leeggehaald en opgezegd.

Groot onderhoud

Met ingang van 2019 is het onderhoud van het pand aan de Brink 4 te Assen overgedragen van het Rijksvastgoedbeheer (RVB) aan het Drents Archief. Door de overheveling is er een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Het doel van deze voorziening is de kosten van het groot onderhoud evenredig over de jaren te kunnen verdelen. Aan deze voorziening

ligt een meerjarenonderhoudsplanning ten grondslag. De voorziening groot onderhoud wordt tegen nominale waarde gewaardeerd.



In 2025 bestond de TT in Assen 100 jaar. Collectie TT, Drents Archief

Langlopende lening

Langlopende lening	31-12-2025	31-12-2024
Saldo 01-01	-	25.000
Bij: Aangetrokken leningen	-	-
Af: Aflossingen	-	-25.000
Saldo 31-12	**-**	**-**
Waarvan kortlopend deel	-	-

De lening, in 2005 afgesloten ter financiering van de aanschaf van verrijdbare depotstellingen is in 2024 afgelost.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	31-12-2025	31-12-2024
Crediteuren	63.117	44.948
Belastingen en premies	174.009	178.537
Overige tegoeden	23.714	18.714
Nog te betalen bedragen	72.729	237.579
Vooruitontvangen bedragen	**32.297**	**-**

Overige tegoeden

In 2018 is de stichting Drents Heraldisch College ontbonden. De eigendommen met verantwoordelijkheid voor het beheer daarvan zijn aan het Drents Archief overgedragen. De middelen zijn overgemaakt op de rekening van het Drents Archief. Daarnaast omvat deze post de afwikkeling van een nalatenschap, waarbij het Drents Archief in 2023 een geldelijke schenking ontving.

Nog te betalen bedragen

Deze post bevat onder andere nog te betalen kosten die betrekking hebben op het verslagjaar. Hierbij gaat het om kosten van collectie en archieven, projecten, personeel en accountantskosten.

Vooruitontvangen bedragen

Voor de gepleegde inzet aan het provinciale platform Geheugen van Drenthe ontvingen we via OPEN (Organisatie Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland) een bijdrage. De afrekening hiervan dient nog plaats te vinden.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn meerjarige contracten afgesloten voor energie-inkoop, licentieovereenkomsten voor software, leasecontracten voor kopieer- en printapparatuur en het huurcontract voor het pand te Assen. Het Drents Archief huurt het pand aan de Brink 4 te Assen van het Rijksvastgoedbedrijf jaarlijks voor een bedrag van € 177.933,-. Het contract geldt per 1 januari 2026 voor onbepaalde tijd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

6.6 Toelichting overzicht van baten en lasten

Met het overzicht van baten en lasten wordt de realisatie over 2025 samen met de (herziene) begroting en de realisatie over het vorig jaar gepresenteerd. Het saldo van baten en lasten wordt afgesloten met een positief resultaat van € 51.095.

Baten

Structurele baten

In 2025 is een nieuwe GR vastgesteld. Hierin zijn de gemeenten Emmen, Midden-Drenthe, Tynaarlo en Westerveld toegetreden tot de GR Drents Archief. De bijdragen van deze nieuwe partners zijn conform de regeling en omvatten, afhankelijk van de afspraken per partner, een vergoeding voor: e-depot, archiefbeheer, acquisitie, educatie, dienstverlening bouwdossiers, depothuur en inzet van de archivaris. Ook de bijdragen van de huidige partners, gemeente Assen, Waterschap Drents Overijsselse Delta en het Rijk zijn conform de regeling.

De indexering van de partnerbijdragen in het verslagjaar is uitgekomen op 4,2%. In de herziene begroting was rekening gehouden met een indexering van 3,5%.

De bijdrage van de provincie Drenthe betreft zowel de subsidie voor culturele doelstellingen als de dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor archieftaken. Er is het afgelopen jaar een nieuwe DVO vastgesteld voor de periode van vier jaar (2025-2028). Deze DVO betreft zowel dienstverlening voor het analoge als het digitale archief, dus inclusief de bijdrage voor het e-depot.

De overige DVO’s betreffen dienstverlening aan de gemeenten Enschede/Losser en de Omgevingsdienst Twente. In de loop van het jaar kwamen daar het Werkplein Drentsche Aa (WPDA) en gemeente Twenterand bij. Beiden waren niet meegenomen in de herziene begroting. Deze dienstverlening betreft het e-depot voor gemeente Twenterand en inzet van de archivaris voor de WPDA.

Sinds 2022 kunnen de RHC's in verband met de in 2027 geplande uittreding van het Rijk geen gebruik meer maken van de samen met het Nationaal Archief ontwikkelde landelijke e-depotvoorziening. Ter compensatie worden er tijdelijk (tot 2027) extra middelen ter beschikking gesteld die de RHC’s kunnen aanwenden voor versterking van de digitale archieffunctie. Deze compensatiegelden (voor het Drents Archief in 2025 € 50.000) worden gedoteerd aan de voorziening Transitiekosten OCW.
Daarnaast heeft het Rijk voor gemaakte kosten vanwege uittreding Rijk aan alle RHC’s eenmalig een vergoeding toegekend. Ook heeft het Drents Archief een bijdrage van het Rijk ontvangen voor de door de cao-stijging toegenomen salarislasten van 2024 en 2025.

Structurele baten

Structurele baten	Realisatie 2025	Herziene begroting 2025	Eerste begroting 2025	Realisatie 2024
Bijdrage Rijk	2.073.110	2.060.000	2.177.500	1.990.092
Bijdrage gemeente Assen	294.537	293.000	195.090	206.132
Bijdrage gemeente Emmen	96.460	100.000	-	-
Bijdrage gemeente Midden-Drenthe	30.047	30.048	-	-
Bijdrage gemeente Tynaarlo	5.000	5.000	5.000	-
Bijdrage gemeente Westerveld	21.760	21.760	-	-
Bijdrage Waterschap Drents Overijsselse Delta	84.375	87.000	34.020	33.525
DVO en subsidie provincie Drenthe	656.645	656.645	566.645	521.887
Opbrengst overige DVO's	133.681	120.000	483.557	18.391
Incidentele bijdrage Rijk	332.422	300.863	50.000	299.961
	3.728.037	**3.674.316**	**3.511.812**	**3.069.988**

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn hoger dan begroot. Met name de opbrengsten uit projecten zijn hoger. Dit heeft te maken met het feit dat projectsubsidies niet in de begroting worden opgenomen, omdat deze bij het opstellen van de begroting nog niet (definitief) bekend zijn. Tegenover deze projectsubsidies staan directe kosten en salarislasten van tijdelijke medewerkers. Dit betreft de projecten Restauratie oude drukken, Drentse soldaten in de Grande Armee, Slavernij, Verdieping Slavernij, Maagies en Vrouwlu, Ontsluiting BP-Archief, 80 Jaar Vrijheid, Digitale Transformatie, 100 jaar TT, Fotograaf Harry Cock en Opa en Omadagen. Al deze projecten konden op veel financiële steun van diverse subsidieverstrekkers rekenen.

Voor de gepleegde inzet aan het provinciale platform Geheugen van Drenthe ontvingen we via OPEN (Organisatie Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland) een bijdrage vanuit de RCE-subsidie Bestendiging Provinciale Erfgoedparticipatiecoaching. In de loop van 2026 zijn de digitale dossiers van het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR) bij alle regionale historische centra in het land voor het publiek in te zien. In 2025 is de voorbereiding gestart; voor gemaakte kosten is een vergoeding ontvangen van het Rijk.

De opbrengsten uit zakelijke dienstverlening bestaan vooral uit de werkzaamheden die de archivaris het afgelopen jaar verricht heeft voor de GGD-VRD en de detachering van een communicatiemedewerker aan het Drents Museum ter ondersteuning na de inbraak aldaar.

Lasten

Personeelskosten

De realisatie van de salarislasten is hoger dan begroot. Alle vacatures zijn vervuld, daarnaast is er extra personele inzet geweest. Voor een aantal projecten en zwangerschapsvervanging zijn tijdelijke medewerkers aangenomen, hier staan opbrengsten tegenover. In 2024 is door het Rijk een nieuwe cao afgesproken, die loopt tot 31-12-2025. Gemiddeld leverde dit een verhoging op van 11,2% van de salarislasten voor 2024-2025. Het Rijk heeft deze verhoging gedeeltelijk gecompenseerd met een eenmalige bijdrage.

In de cao is de regeling voor IKB en verlofsparen uitgebreid. Een medewerker heeft de mogelijkheid om veel meer en langer te sparen. Verlofuren verjaren niet meer. De dotatie aan de voorziening Spaarverlof is ter dekking van kosten voortkomend uit het opnemen van dit verlof door medewerkers. Deze was lager begroot.

De inhuur van personeel betreft met name de inzet van een externe archivaris. In de begroting was nog rekening gehouden met stagevergoedingen, externe inhuur van functioneel beheer, ondersteuning voor het bestuur en achterwacht voor de receptie. Deze zijn deels opgenomen onder de salarislasten en deels niet gerealiseerd in 2025.

De overige personeelskosten zijn lager dan begroot door lagere kosten van scholing en arbo. In de begroting was rekening gehouden met bepaalde opleidingen en de financiële uitwerking van de RI&E. Beide posten lopen door in 2026.

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen

Op grond van de wet Normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) dienen publieke organisaties de inkomens van haar topfunctionarissen te publiceren. Hierna volgt het overzicht (over 2025 en 2024) van het inkomen van de directeur en de vacatieregeling van het Dagelijks en Algemeen Bestuur. Het voor het Drents Archief toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. De vergoeding van de directeur blijft onder de jaargrens van de WNT in 2025.

C.M. Rodenburg, directeur

	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kostenvergoeding	Voorziening betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	Beëindigings-uitkering	Jaarbeëindiging
2025	Onbepaald	Fulltime	€ 133.507	€ 2.677	€ 21.917	€ 0	n.v.t.
2024	Onbepaald	Fulltime	€ 129.670	€ 1.114	€ 19.684	€ 0	n.v.t.

De bestuursleden ontvangen een vacatievergoeding conform het vacatiegeldenbesluit van het Drents Archief. Conform dit besluit heeft de voorzitter/rijksbestuurder en één bestuurslid respectievelijk € 222,40 en € 171,85 per bijgewoonde vergadering ontvangen. Deze bezoldiging is aangevuld met een reiskostenvergoeding. De overige bestuursleden maken geen gebruik van de vacatieregeling.

Bestuursleden algemeen- en dagelijks bestuur kalenderjaar 2025

Kalenderjaar 2025

Naam	Beloning	Belastbare kostenvergoeding	Belastbare reiskosten	Overige belastbare kostenvergoeding
M.J.M. Hoogeveen	€ 0	€ 4.072	€ 169	
J. Seton	€ 0			
M.L.J. Out	€ 0			
B.J. ten Oever	€ 0			
H. Pereboom	€ 0			
J. Zwiers	€ 0			
J. Spoelstra	€ 0			
J. Bos	€ 0			
M.J.F.J. Thijsen	€ 0			
H. Hartog	€ 0	€ 859	€ 81	€ 13

Bestuursleden algemeen- en dagelijks bestuur kalenderjaar 2024

Kalenderjaar 2024

Naam	Beloning	Belastbare kostenvergoeding	Belastbare reiskosten	Overige belastbare kostenvergoeding
M.J.M. Hoogeveen	€ 0	€ 4.145	€ 379	€ 31
J. Seton	€ 0			
M.L.J. Out	€ 0			
B.J. ten Oever	€ 0			
H. Hartog	€ 0	€ 310	€ 23	
H. Pereboom	€ 0			

Directe kosten

De kosten van collectie en archieven zijn hoger dan begroot, door de stijging in materiaalkosten, uitgaven aan het collectiebeheerssysteem en de hostingskosten van de diverse websites. Uitbreiding van de aantallen licenties door groei personeel en prijsstijgingen van leveranciers zijn hier de reden van.

De kosten van projecten zijn hoger dan begroot. Hier staan opbrengsten tegenover. Zie ook de toelichting bij de overige opbrengsten.

Het plan was om in 2025 in het kader van de doorontwikkeling Drents Archief 3.0 de publieksruimte aan te passen en te onderzoeken hoe ruimtes zoals Entree, Educatiekelder, Digilounge, Kloostergang en Studiezaal nog beter naar de behoeftes van onze bezoekers en medewerkers kunnen worden ingericht. Het afgelopen jaar zijn de Kloostergang en de Studio zodanig ingericht dat deze naast de publieksfunctie ook als vergaderruimtes gebruikt kunnen worden. Nog niet alle werkzaamheden zijn uitgevoerd; de overige plannen volgen nog in het kader van de uitwerking van de strategische visie (Masterplan Archiefexpert).

Indirecte kosten

De huisvestingskosten zijn lager dan begroot, dit heeft vooral te maken met de kosten van energie. Deze kosten waren te hoog in de begroting opgenomen. Daarnaast is per 1 januari 2025 een nieuw energiecontract afgesloten. Ook de financiële effecten daarvan zijn zichtbaar.

De dotaties aan de voorzieningen groot onderhoud en transitiekosten OCW zijn conform begroting. Aan de voorziening groot onderhoud ligt een meerjarenonderhoudsplan ten grondslag, welke de basis is voor de dotatie. De voorziening transitiekosten OCW is vanaf begin 2022 getroffen. Deze dekt de toenemende kosten op het gebied van e-depot, e-producten en e-diensten en digitalisering de komende jaren. We ontvangen hiervoor tijdelijk extra middelen van het Rijk.

De organisatiekosten zijn hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de inhuur van externe bureaus om de organisatie voor te bereiden op de uittreding van het Rijk uit de GR. Het gaat hierbij om juridisch advies en advies op het gebied van de cao. Ook is in 2025 extra ingezet op ondersteuning op het gebied van de doorontwikkeling van AFAS (salarisadministratie, financiële administratie, relatiebeheer en contractbeheer).

De kapitaallasten zijn conform begroting. In 2025 zijn IT-faciliteiten aangeschaft voor uitbreiding van personeel conform begroting. Tevens is een inhaalafschrijving gedaan van een IT-investering uit 2022, die niet meegenomen was in de afschrijvingslasten. Voor de herinrichting van de ruimte waar behoudswerkzaamheden plaats vinden, waren ook investeringen gepland. Er is nagedacht over de inrichting en onderzoek gedaan, maar de investeringen moeten nog gedaan worden.

Diverse baten en lasten

Deze post is hoger dan begroot door hogere rente op de spaarrekening en een teruggave van de Belastingdienst over 2024.



In 2025 werkten we samen met het Drents Museum aan het project 'Reizigers in Drenthe'. Deze foto is gemaakt op net woonwagenkamp aan de Lonerstraat in Assen in de jaren 60. Foto: collectie gemeente Assen, Drents Archief

6.7 Rechtmatigheid

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten en de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 10 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald op het wettelijk maximum. Deze bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 73.866. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV en het gewijzigde besluit daarop, gepubliceerd in het staatsblad op 16 april 2025.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 60.681 bedraagt. Dit valt binnen de daarvoor gestelde grens van € 73.866. Dit is volgens het dagelijks bestuur acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken. De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium		**Bedrag (*1.000)**
1A.	Overschrijding lasten programma's	€ 61
1B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	Nvt
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	Nvt
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	Nvt
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€ 61**
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdeel 1 + 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid	€ 61
5.	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 61
Voorwaardencriterium		
Geen afwijkingen geconstateerd.		
M&O criterium		
Geen afwijkingen geconstateerd.		
Totaal van onrechtmatigheden		
Totaal geconstateerde afwijkingen:		**€ 61**
Waarvan acceptabele begrotingsonrechtmatigheden zijn		€ 61

In de resultatenanalyse wordt een toelichting gegeven op de verschillen tussen de realisatie en de herziene begroting. Deze is opgenomen onder paragraaf 6.3 Resultatenanalyse.

In de paragraaf Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

VONNIS N°.

RRONDISSEMENTS-REGTBANK

n strafzaken,

In de zaak van den

gemelde Regtbank, eischer uit

van den 24e Maart

Oa

elde, oud 22 jaar, gebo

oonende te Dalen, va

aakenaarsknecht, be

de voordragt der zaak door den Heer Offi

de voorlezing van een procesverbaal op den 13e

7. Overige gegevens

7.1 Voorstel tot bestemming resultaat

Het resultaat voor bestemming over 2025 is € 51.095,- positief. Conform eerdere besluitvorming worden de kosten van de doorontwikkeling Drents Archief ad. € 11.461,- onttrokken aan de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Drents Archief. Na bestemming is het resultaat
positief: € 62.556,-.

Het voorstel is om het positieve resultaat ten gunste te brengen van de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Drents Archief.

7.2 Verklaring algemeen bestuur

Hiermee verklaart het algemeen bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief te Assen dat de jaarrekening over de periode van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 van genoemde Gemeenschappelijke Regeling is opgemaakt in overeenstemming met de ter zake vastgestelde richtlijnen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 2 juli 2026.

7.3 Controleverklaring accountant

Controleverklaring

De controleverklaring 2025 volgt zo spoedig mogelijk.



B1 Kwantitatieve gegevens Drents Archief

Kwantitatieve gegevens

		2025		2024		2023	
I	**Algemeen**						
	Bruto vloeroppervlakte (in m2)		3.177		3.177		3.177
II	**Personeel**	**Aantal**	**FTE**	**Aantal**	**FTE**	**Aantal**	**FTE**
	Medewerkers formatief	41	32	37	27,8	36	28,1
	Projectmedewerkers (tijdelijk)	2	1,3	3	0,4	3	2,78
	Vrijwilligers/stagiairs	38		43		36	
III	**Collectiebeheer**						
	Depotcapaciteit (in m1)		9.400		9.400		9.400
	Archiefcollecties						
	Rijkscollectie (incl. particulier archief) (in m1)		9.014		8.990		8.900
	Provinciale Collectie (in m1)		1.362		1.362		1.240
	Collectie gemeente Assen (in m1)		1.031		1.026		1.006
	Kaarten (aantallen)		12.037		12.028		12.000
	Charters (aantallen)		3.503		3.503		3.500
	Zegels (aantallen)		12.000		12.000		12.000
	Krantenleggers (aantallen)		2.201		2.200		2.197
	Foto's Drents Archief en provincie (aantallen)		1.800.000		1.460.000		1.260.000
	Foto's digitaal ontsloten (aantallen)		252.324		240.592		228.043
IV	**Individuele dienstverlening**						
	Werkplekken Studiezaal/Digilounge	8 en 15			8 en 15		8 en 15
	Zitplekken Digilounge	10			10		10
	Openingsuren Studiezaal p/wk	22,5			22,5		22,5
	Bezoeken Digilounge	2436			3.066		3.607
	Bezoeken Studiezaal	687			692		509
	Aanvragen Studiezaal	6.405			7.061		6.388
	Uitleningen Bibliotheek	736			1.149		893
	Inlichtingen (mail/telefoon/chat)	3.628			4.476		4.044
		Aantal	**Deelnemers/oplage**	**Aantal**	**Deelnemers/oplage**	**Aantal**	**Deelnemers/oplage**
V	**Activiteiten publieksgroepen**						
	Publieksactiviteiten	4.304			849		547

	Bezoek van scholen	2.888			3.148	2.403
	Nieuwsbrief Drents Archief	16	3.421	16	3.291	16
	e-depot Nieuwsbrief	1		1		1
	Persberichten algemene publicaties	18		13		6
	Drentse Geschiedenis Quiz	1		1	160.000	1

VI	**Digitale diensten**					
	Bezoeken www.allekolonisten.nl		27.813		28.558	29.639
	Bezoeken www.alledrenten.nl		0		133.052	151.314
	Zoekvragen www.wiewaswie.nl		158.097		155.853	253.807
	Bezoeken www.drentsarchief.nl		285.543		223.587	247.519
	Bezoeken www.geheugenvandrenthe.nl		127.807		120.774	128.724
	Weergaven YouTube		118.800		138.100	148.782
	YouTube abonnees		3.001		2.830	2.590
	Volgers X (voorheen Twitter)		0		2.017	3.605
	Volgers Facebook		10.319		8.372	6.998
	Totaal bereik Facebook		3.495.522		2.355.893	2.074.863
	Volgers Instagram		2.549		2.168	1.932
	Volgers LinkedIn		2.178		1.908	1.533

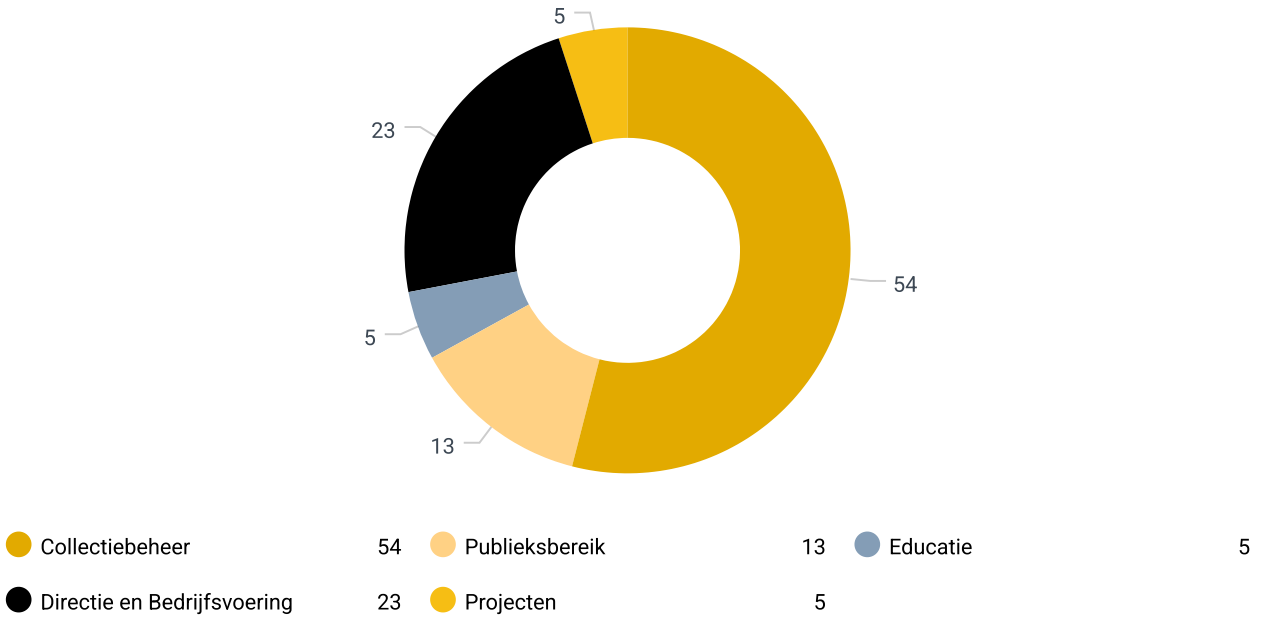
B2 Verloop materiële vaste activa per 31 december 2025

	Boekwaarde 01-01-2025	Investering in boekjaar	Afschrijving in boekjaar	Boekwaarde 31-12-2025
IT / ICT - 5 jaar	72.771	15.078	33.684	54.164
IT / ICT - 10 jaar	86.789		11.477	75.311
Inventaris	8.326		1.063	7.263
Inrichting publieksruimte	9.687		2.877	6.810
Depotinrichting	6.170		6.170	0
	183.742	**15.078**	**55.272**	**143.549**

B3 Kostenverdeelstaat 2025

	Uren gerealiseerd	Directe kosten	Directe opbrengsten	Personele kosten	Huisvesting kosten	Organisatiekosten	Totaal kosten	Percentage
Collectiebeheer	21.810	251.081	-7.571	1.321.285	318.873	145.311	2.028.979	54%
Publieksbereik	6.926	43.418	-63.678	419.587	26.573	46.145	472.045	13%
Educatie	1.559	643	-10.632	94.462	106.291	10.389	201.152	5%
Directie en Bedrijfsvoering	11.932			722.873	53.146	79.500	855.518	23%
Projecten	3.129	96.307	-155.174	189.544	26.573	20.846	178.096	5%
							3.735.790	**100%**

Realisatie 2025



B4 Beleidsindicatoren
Taakveld: Overhead

	2025	2024
Totale formatie begroot	30,3	26,5
Totale bezetting (31-12)	32,0	27,8
Aantal medewerkers (31-12)	41	37
Medewerkers met tijdelijk dienstverband (31-12)	1,3	0,4
Medewerkers met vast dienstverband (31-12)	30,7	27,4
Totale apparaatskosten	€ 673.645	€ 630.656
Externe inhuur (totaal kosten)	€ 151.395	€ 188.156
Externe inhuur (% loonsom)	6%	9%
Totale overhead (% kosten)	25%	27%
Overheadkosten	€ 979.549	€ 883.642

Neem contact op met het Drents Archief

Heeft u naar aanleiding van de jaarstukken 2025 vragen voor ons? Neem dan contact met ons op via info@drentsarchief.nl.

Veel voorkomende begrippen en afkortingen

A

Acquisitie	Het verwerven en aannemen van particuliere archieven.
Archiefwet	De Archiefwet is de belangrijkste wet voor de informatievoorziening van de Nederlandse overheid. De wet regelt dat overheidsarchieven na verloop van tijd openbaar worden voor burgers. Lees hier meer.
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming. Europese privacywet waar overheden, bedrijven en verenigingen aan moeten voldoen.

B

Born digital	(Archief)materiaal dat een digitale oorsprong heeft en geen analoge variant kent. Een gedigitaliseerd document valt hier dus niet onder, deze heeft namelijk wel als 'papier' bestaan.

D

DIV	Documentatie informatievoorziening
DVO	Dienstverleningsovereenkomst. In zo'n overeenkomst wordt vastgelegd welke diensten het Drents Archief verleent aan de contractspartij en onder welke voorwaarden.

E

E-depot	Een voorziening voor digitale archieven. Denk hierbij aan USB sticks, harde schijven, CD's of DVD's. Ook *born digital* materiaal, dus met een van oorsprong digitale vorm, wordt op de juiste wijze bewaard.
ED3	Afkorting voor Eisen Duurzaam Digitaal Depot; een toetsingskader voor langetermijnbeheer van blijvend te bewaren digitale informatie.
ERP-systeem	Enterprise Resource Planning. Een systeem dat helpt om (interne) bedrijfsprocessen te automatiseren.

G

GGD-VRD	GGD: Gemeentelijke Gezondheidsdienst. VRD: Veiligheidsregio Drenthe.
GR	Gemeenschappelijke Regeling. Het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Daarmee hebben de betrokken overheden, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Gemeente Assen, taken die zij wettelijk verplicht zijn uit te voeren, aan het Drents Archief overgedragen zonder de bestuurlijke verantwoordelijkheid uit handen te geven. Lees hier meer over deze regeling.

I

Indiceren	Het opstellen van een namenindex.

M

Maatschappij van Weldadigheid	De Maatschappij van Weldadigheid is in 1818 opgericht om paupers een kans te geven zich te ontworstelen aan een arm bestaan. Nergens ter wereld is al vanaf het begin van de negentiende eeuw zo'n grootschalig experiment uitgevoerd om met landbouw de armoede te bestrijden. Lees verder op onze website.
MDTO	Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie.

O

OCW	Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
Ontsluiting	Het toegankelijk maken van informatie of een archief.

R

RHC	Afkorting van Regionaal Historisch Centum. Een algemene term voor een organisatie die zorg draagt voor het bewaren en toegankelijk maken van historische bronnen. Elke provincie in Nederland heeft een RHC. Het Drents Archief richt zich specifiek op de bronnen en verhalen van Drenthe.

S

Sessies, bezoekers als paginaweergaven	In deze context betekent dit het volgende. Sessies: aantal keren dat de website is bezocht. Bezoekers: aantal individuele bezoekers. Paginaweergaven: aantal keren dat een pagina is bezocht.

V

VDG	Vereniging Drentse Gemeenten. Een provinciale afdeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.
Verdrag van Faro	Dit verdrag van de Raad van Europa benadrukt de maatschappelijke en verbindende waarde van erfgoed en het belang van deelname door de samenleving. Nederland heeft op 10 januari 2024 dit verdrag ondertekend. Lees hier meer.

W

Woo	Wet open overheid. Deze wet regelt welke overheidsinformatie openbaar is en hoe je dit kan aanvragen. Lees hier meer.